LA REVUO ORIENTA

1934

エスペラント研究

JARO 15 N-RO

SEPTEMBR

1 9 3

JAPANA ESPERANTO-INSTITUT

LA REVUO ORIENTA

目次

JARO XV N-RO 9, SEP. 1934

JARO XV, N-RO 9 SEPTEMBRO, 1934

LA REVUO ORIENTA

Monata Organo de JAPANA ESPERANTO-INSTITUTO, Hongoo-ku, Motomaĉi I, TOKIO, Japanujo

APUD—PRETER

X-I Prepoz.] (7) *K. Ossaka*

a.	Atendante lian alvenon, mi paŝadis *apud* lia domo.
b.	Kun emocio ĉiumatene mi paŝadis *preter* lia domo.

a. 彼が來るのを待つ間彼の家のそばをぶらついてゐた。
b. 心をおどらせて毎朝私は彼の家のそばを歩いて通つた。

1. **Preter** montras pasadon „*tra* la loko proksima al io", dum **Apud** signifas restadon „*en* la loko proksima al io."

Preter は他から來て或るもののそばを通つてゆくことを示す。**Apud** はあるもののそばに留まつて居り，そばに在つて動作することを示す。然し apud には常に靜止乃至は狀態の動詞しか用ひられぬと誤解してはいけない，側を離れさへせねば運動の動詞が apud を伴ふこともあり得る。

Rim. Oni do ne pensu, erare, ke kun la prepozicio „Apud" oni ne devas uzi verbon de movo; oni ja povas sin movi restante apude de io kaj ne foriĝante de tie:

Ŝi *vagadas* ekstere *apud* la gimnazio kaj atendas. (Rn 60)

彼女は中學校のそばの外でぶらついて待つてゐた（=ŝi vagadis, sed ne foriris malproksimen de tie)

La virino, kiu *iris apud* li, ekrigardis lin mirigite. (M 161)

彼のそばに歩いてゐた婦人はびつくりしてふり向いた。(la virino iradis, sed ĉiam restante apud la viro, kiu ankaŭ iris en la sama direkto, kiel ŝi).

Verboj de pasado, kiel *iri, veni, veturi k s.*, akompanas iafoje la prepozicion *preter*:

Elizo devis *iri* tute proksime *preter* ili. (FI 112)

エリーザは彼のすぐそばを通つて行かねばならなかつた。

Vi *iras* nun *preter* la limo de Moab, *preter* Ar. (Re II-18)

モアブの境のほとり，アルのほとりを通りつゝある。

Venante preter la imperiestro, la veturigisto haltigas la ĉevalojn.

皇帝のそばを通りすがつて御者は馬を停める。(FK 68)

La verbo „pasis" mem estas nature ofte uzata kun *preter*:

Ili *pasas preter* li. (Rt 138)

彼等は彼のそばを通りぬけてゆく。

Kiam ni *pasis preter* la stacio, mi aŭdis ke Jim ekkriis. (FK 141)

停車場を通過した時ジムが叫ぶのを聞た。

Tiel parolante, la du virinoj *pasis preter* Marta. (M 21)

そんな話をし乍ら婦人二人はマルタのそばを通つて行つた。

Li *pasis preter* mi sen saluto.

挨拶もしないですり拔けた。(M 178)

Dirinte ĉi tion, ŝi *pasis preter* la miregigita junulo kaj malaperis post la pordego. (M 196)

こう云ひすてゝ彼女はあつけにとられてゐる青年を尻目にかけて門の內へ姿を消した。

〔*Ank. vd.*: Er xii-13, M 4/9, kc.〕

2. Preter kun Akuzativo.

Por akcenti netuŝadon aŭ netrafon de

io dum transpasado preter ĝi; oni iafoje uzas akuzativon post *preter*, sed la nuanca diferenco estas tiel malgranda, ke oni povas ne uzi la akuzativon en tia okazo:

Laŭ la komando «tri» vi ekpafos sur la arbon... unu, du, tri!... Ha, mallerta urso, vi pafis ja *preter* la arbo*n*!

『三』と云ふ號令であの樹を撃つのだぞ……一,二ッ,三!……頓馬奴, 樹に當らなかつたぢやないか(樹をかすめて擊つた)!(FK71)

Ĝi iris al li *preter* la buŝo*n*.

乞をかゞされただけで口に入らなかつた, 當が外れたの意の諺。(P 568)

La vojo kondukis *preter* preĝejo*n*.

教會のわきに(教會堂をそれてそのそばに)道がついてゐた。(FI 14)

Ni do konsilas, ke en dubaj okazoj oni pli bone uzu ĉiam la nominativon post *preter*. Ĉe Zamenhof ni kelkafoje renkontas dubindan uzon de *preter* kun akuzativo (aŭ tre delikatan diferencigon):—

Mia sinjoro! se mi trovis plaĉon en viaj okuloj, ne pasu *preter* via*n* sklavo*n*. (Gn xviii-5)=ne foriru, *ne turnante sin al li, lin ne tuŝante.*

我が主よ, 若し我が御目にとまつて恩寵を得て居るならば私(あなたの下僕)の處へお寄りも下さらないで御行き過ぎ遊ばしますな。

Tamen apude ni havas:—

Kaj mi alportis pecon da pano, ĉar por tio vi pasis *preter* via sklavo. (Gn xviii-5) =venis preter mi certe *por min viziti (por min tuŝi)* pro la pano.

茲にパン一と片を持つて參りました, それはパンを求めてあなた様が私(貴下の僕)の處を御過ぎり遊ばしたのですから。

Kaj li mem pasis *preter* ili*n*. (=la sklavinojn kaj la infanojn), kaj kliniĝis ĝis la tero sep fojojn, antaŭ ol li atingis sian fraton. (Gn xxxiii-3)=por atingi sian fraton li preterpasis ilin (*sen atento al ili,* ĉar ili mem ne estis la objekto de irado).

彼自ら彼等のそばを通りぬけてゆき七度地に額づいてから兄のそばへ行つた。

Mi vidis junulon senprudentan, kiu pasis sur la placo *preter* ŝia angulo kaj iris la vojon al ŝia domo. (SS vii-8)

廣場を行つて彼女の横丁を曲り(ŝia angulo estis lia objekto tiam, ĉe kiu li sin turnis en la vojon al ŝia domo) 彼の女の家へ行く馬鹿な若者を見たのだ。

3. Preter kiel Prefikso

Preter estas pli multe uzata kiel prefikso en kunmetitaj vortoj, ol memstare.

a) **PRETER**IRI=通り拔ける, そばを通る, 過ぎる。

Kelkaj homoj, vestitaj laŭ la tiuepoka modo, *preteriris preter* ili.

當時の服裝をした人が數人彼のそばを通り過ぎて行つた。

Kaj la eternulo *preteriris* antaŭ li (Er xxxiv-6)

エホバは彼の前を通つて行つた。

Antaŭ la pordo de la restoracio de Stempkonjo mi *preteriris* kun klinita kapo kaj kun ĝemo en la brusto.

S料理店の前をうなだれといきをつき乍ら私は過ぎて行つた(M 160)

Preteriru antaŭ la popolo.

民の前に出で丶其前を歩め(Er xvii-5)

Preteriranto (FK 80/4) 通行人。

b) **PRETER**KURI そばを驅けぬけてゆく, 驅けてそばを通つてゆく。

Sed subite ekŝajnis al ŝi, ke ŝi vidas tiesajn amikojn kaj parencojn, kiuj kun kadavraj vizaĝoj kaj en blankaj ĉemizoj de mortintoj fantome *preterkuras* laŭlonge de Rejno.

彼女は不圖知人や親族が死相をして經帷子をまとひ朦朧とラインの河際ひに走つて通るのを見た樣な氣がした。(Rn 18)

Eĉ mus' ne *preterkuris*. (H 2/5)

鼠一匹出ませなんだ。

Tie en la arbaro estis tamen gaje, kiam la neĝo kuŝis kaj la leporo *preterkuradis*. (FII 46/30)

森林の中だつて中々賑かなのです, 雪が積つて兎が近くを驅けてゆく時分には。

〔前號 APLIKOJ I 解〕

1. Kiu estas tiu sinjorino, kiu staras apud via kuzo?

2. Kiam mi alvenis, ĉiuj gastoj jam sidis ĉe la tablo.

3. Li sidis apud la tablo de la fakestro, parolante kun li.

4. Tutan tagon li sidadas ĉe la tablo.

5. La batalo apud Mukdeno.

6. Ĉu li loĝas proksime de la lernejo?

7. Li loĝas tuj apud la lernejo.

8. Apud la puto staras granda saliko.

9. La japanaj ĉampionoj aspektis kiel infanetoj apud la gigantaj usonaj ĉampionoj.

10. Eĉ en la ekstrema okazo mi staros apud vi.

11. La viro sidiĝis apud mi kaj kaŝe ĵetadis sur min rigardon.

12. La tutan tagon mi sidadis sendorme ĉe la malsanulo (又は apud la lito de la malsanulo).

13. Li naskiĝis en malriĉa vilaĝo apud Sendai.

14. Venu ĉi tien kaj sidiĝu apud mi.

15. En tiu tempo oni komencis praktiki la holandajn metodojn de medicino apud la ĥinaj.

16. De tiu domo apud la rivero (又は sur la riverbordo) oni certe ĝuas belegan perspektivon.

17. Laŭlonge de la rivero kondukis vojeto.

18. En la vojo mi estis kaptita de subita pluvego kaj rifuĝis en kapeleto apud la vojo.

19. Tiam alparolis al mi la homo, kiu sidis ĉe mia flanko (又は flanke de mi 又は apud mi)

20. Por resti apud vi
klopodis mi nur pene,
sed Dio, ve al vi!
finiĝis ĉio vane!

〔前號 Aplikoj II 解〕

1. Li estis en tia kolera humoro, ke ĉiuj sin tenis flanke de li (又は for de li).

2. La najbarinoj ĉiam aranĝadis apud la puto (gravan) konferencon.

3. Iu estas ĉe la pordo. Iru kaj vidu, kiu li (又は ŝi) estas.

4. Ŝi staras apud (又は ĉe) la pordo kaj atendas la revenon de la edzo.

5. Kiel rekompencon (又は premion) mi donis al li libron, kiu kuŝis (又は troviĝis) apud mia mano (又 apude).

6. Kiam mi lin vizitis, lia familio sidis ĉe vespermanĝo.

7. Mi trovis lin sidanta apud la tablo kun la mentono (tenata) sur la mano.

8. Li agaĉas krude, kiel se neniu (estus) apude.

9. Oni alvokis la apudestintojn kiel atestantojn.

10. La malnova kastelo apud la lago.

PORTRETO

Originale Verkita Masao NIŜIMURA

Revenas mi de mia labor' ekspluatata
malŝlosas etan pordon, portreto min arestas
statuan min alridas, konsolas ho kompata,
forgesas mi forgesas: mizero kia estas.

Bazaron mi rapidas aĉeti etan ajlon
sentante ŝian pezon, portreton sur la brako,
forgesas mi forgesas malriĉan salajron,
kuiras jam vidante palacon en barako.

日本詩歌のエス譯について

（6）

松葉菊延

しかし，その前に rimo について一言しなくてはならない。

Rimo はわれわれの考へでは詩の esenco でなくて ornamo に屬するものであるから，なくても差支ないものであるが，實際は，ヨーロッパの詩人はこれをも詩の要素と考へてゐるらしく，La Versfarado en Esperanto[16] には：Perfekta versaro unuigas ĉiujn tri specojn de la harmonio: silabnombron, ritm-akcenton kaj fin-rimon などとある。そのためか，ヨーロッパ人は日本の短歌などを譯しても，原作にないこの rimo をば，やたらに譯に入れたがる。しかし，これは，スバルウインが云ふ樣に『飜譯でなくて，與へられた東洋のテーマに對する歐風の詩を書くこと』であり，原詩形の再現といふ立場からみるときは絕對にさけねばならぬ方法と思はれる。尤も，極めて稀には，日本の詩でも，rimo に成功したものがあるし，（例へば大木篤夫の『北風の頌』[17]）又，準 rimo とみるべき同一句章の反復があるが[18]かゝる場合には無論 rimo 及び ripeto を再現すべきである。Aliteracio の場合も亦同樣である。

譯　例

若倭部身麻呂 Wakayamatobe-no-Mumaro

わが妻は　Verŝajne Kara
いたく戀ひらし　freneze sopiras min:
のむ水に　eĉ en la akvo
影さへ見えて　ĉe ĉiu trink' mi vidas
世に忘られず　ŝin - aĥ, ne forgeseble!

(Metro: --•/-•--/--•/---•/---•)

石川啄木　Isikawa-Takuboku

そのかみの　Min nomis iam
神童の名の　la hom' genia knabet'
かなしさよ　Ho! kia dolor'!
故鄕にきて　Lamentas sole pro ĝi
泣くはそのこと　la koro ĉe l' hejmvilaĝ'

(Metro: —•/--•-/--•/ --•-/-•--)

山邊赤人　Yamabe-no-Akahito

若の浦に　Se Waka-golfete
潮みちくれば　alfluas tajd', sin kaŝas
潟をなみ　la borda sablaĵ';
葦邊をさして　kaj laŭtkriante gruoj
鶴鳴きわたる　al kanobosko flugas.

(Metro: -•-•/---•/-•-/---•/---•)

第一句は六音節で字餘り，尙これは三宅史平氏によつてもエス譯された。

讀人不知　Anonima

足びきの　Fazanovoste
山鳥の尾の　longega ŝajnas treniĝ'
しだり尾の　de tempo nokte,
ながき永夜を　dum kiu sur lit' en sol'
ひとりかもねむ　kuŝadi mi devas aĥ!...

(Metro. --•/--•-/--•/--•-/-•--)

これには色々のエスペラント譯があるから比較研究のため次に揭げる：—

Kiel etendita
pava vosto—nokto fluas
kiel longe mi enuas
sopirante, dormiĝante
nokte sur sternaĵo lita

Grabowski

Kiel trenata
vosto de la fazano—

16） Jarlibro de UEA, 1927, p. 90

17） 一節をひく：あゝ日のわか<u>れ</u>/雪 霙/樹を吹かれゆく枯葉のわか<u>れ</u>/地のみだ<u>れ</u>。

18） 例：これの世にこの咳を止むる醫術(くすし)あらぬなりけり<u>あらぬなりけり</u>——石川惣七。

ĉu tiom longe
daŭros soleca nokto
aĥ! en mia kabano—
Hohlov

Maldormi sola
Dum longe, longe, tiras
Sin nokto, kiel
La vosto de fazano
Kiu montflanke iras
Kalocsay

Ŝajnas sin treni
kiel la plumo vosta
de la fazano
la longa longa nokto—
aĥ, kuŝi en solo frosta!
Kalocsay

Ho longe, longe,
kiel la vost' fazana
treniĝas nokto,
dum oni kuŝas sola
en dorm-atendo vana
Totsche

Nokt' longa, longa
kiel la vosto lula
de la fazano,
kiu treniĝe paŝos!
ĉu dormi mi solula?
Waringhien

上掲五氏による六つの譯詩は，多少內容的に遺憾な點もあるが，概して立派なものである。唯，いづれも rimo をふんでおり，且つ ritmo の reprodukto が考慮されてゐない樣に思はれるので，敢て拙譯を試みたわけである。

Kalocsay の最初の譯では詩句が總て大文字で初まつてゐるが，これは，ヨーロッパの詩法としても近代的ではない。恐らく Kalocsay は原歌が萬葉集中の古典ものであるといふので，古風な法をとつたと思はれるが，日本の古典，特に短歌の飜譯には應用せぬ方がいゝと思ふ。

上例は全部短歌であるから，前述の如く二音と一音の配列が固定的でない。これに反して，二音一音の配列の固定してゐる例として俚謠の譯を示す。Metro はいづれも：—•—/—•—/—•—/—•—• が普通。最後の verso だけが，—•— となることもある。

今宵一夜は	Hodiaŭ, vespere nur
緞子の枕	sur silka lit' mi dormos.
明日は出舟の	Sed morgaŭ jam surŝipe
浪枕	sur ond' mi dormos.
お醫者樣でも	Nek zorga doktor-kurac',
草津の湯でも	nek fama ban' en Kusac'
戀の病は	efikas por kvietig'
なほりやせぬ	de l' amo-sopir —
惚れて通へば	Irvoje, por vidi ŝin,
千里も一里	milmejla voj' nur mejlas;
會はず歸れば	hejmire, sen vidi ŝin,
又千里	ĝi dumilmejlas!...

『今宵一夜は』の二行と四行，『お醫者でも』の一行と二行及び『惚れて通へば』の一行と三行，二行と四行とは，それぞれ ripeto がしてあるので譯詩にもそれをうつした。

以上，短歌及び俚謠の譯例は決して模範的のものではない。飜譯の結果については，自分でも不滿に思つてゐるものばかりであるが唯，飜譯形式の見本として掲げたまでゝある。

注意されて欲しいことは，これらは，いづれも『誦む』ことを目的として譯したもので『歌ふ』ことを目的としたのではないといふ事である。卽ち，今までに研究した事は『歌ふ』詩の飜譯法でなくて，『誦む』詩のそれであるから，譯詩は必ずしも都々逸等の曲で歌はれるものではない。『お醫者樣でも』にしても，草津節では絕對に歌へぬ事を明言しておく。

和田垣博士だかゞ『古池や蛙飛び込む水の音』の調子を傳へるために

Free care
coward to become
mid note

と音譯(?)されたと云ふ話がある。又聞の又聞きであるから單語の一つ一つ及びその配列法の正確は期し難いが實に巧妙なものと思ふ。

これは，日本詩歌——この場合は俳句——の音數組織が五七五，十七音節よりなるとす

〔以下 252 頁へ續く〕

SAT, Plena Vortaro（改訂版）について

岡　本　好　次

八月中旬改訂第二版の SAT, Plena Vortaro が來た。裝幀は綠色のクロース綴で第一版のボール紙の表紙に比べて金文字も入つてゐて數倍體裁がよい。

新版の formato は舊版に比して やや横幅が廣いだけで大差がない。頁數は辭典の本文の最初の頁が17頁で最終が 511 頁だから正味495頁といふわけ。序文その他前附正味 9 頁。之に比して舊版は辭典の本文が第 1 頁で始まつて 517 頁に終つてゐるのでこれは正味 517 頁、序文その他前附正味 8 頁。結局第二版は辭典の部の頁數に於て 22 頁減少した譯である。

併し新版では前よりも一ポイント小さい活字を使用したので舊版で三行に亙る説明が二行になつた所もあるしするから頁は22頁少くなつてゐるとしてもまづ實際は 30-35 頁位の增加ではないかと思ふ。(gvidi の所をみると新版の 46 行が舊版では 60 行位になつてゐるのから大ざつぱに勘定してみて)。

舊版についてはその出版當時本誌で批評したが新版についてもそう大して變つた批評を下すほどには内容や編纂方針がかはつてをらぬ。併し新版において舊版よりも多少變更された部分もある。今ここに氣付いたままを順序もなく羅列することとしよう。

1. Antaŭparolo をよんでみると第二版では特に故 Grosjean-Maupin 氏が各部分に筆を加へたこと。Z 博士の用例を一層多く書き添へ且 Rimarkoj も書き加へたとかかれてゐる。

2. 新版では見出語根の出典を舊版よりも二三多くした。即ち舊版では Zamenhof, Christaller, Fulcher k Long, Krestomatio, Bein, Millidge, Grabowski, Bennemann のみであつたのに新版には更に Rollet de l' Isle, Verax を加へ且 diversaj aliaj vortaristoj を一まとめにした記號をも加へた。

3. 新版では Fundamento 中にある語根については特に * 印を附加した。これは本辭典の如き辭典としては必要なことである。

4. 舊版と新版で使用法が變つてをらぬが舊版の凡例に書きおとしてゐたのが新版では加へられた。即ち大文字で書き始めた見出語根は oficialaj radikoj であること等。

5. 新版で最も目立つてかはつた所は動詞についてである。即ち舊版では動詞は大體自動詞（略號 ntr.）が他動詞（略號 tr.）にわけられてゐたが今度は自動他動兩用につかはれる動詞（略號 x）といふものを設けたことである。例へば instrui, rigardi 等舊版では單に他動詞となつてゐたものが新版では自他兩用のものとして示されてゐる。

動詞の自動他動についてはいろいろ議論もあり又文法家により定義を異にし意見もちがふがとにかく普通の辭典ではエス語の動詞は一つで自動詞となつたり他動詞となつたりするものでない（英語等は變通自在であるが）といふ先入觀念があつたのであるが（たまに特殊なもので自動他動に使用されてゐるのがまちがつてゐる位に考へてゐた）本辭典新版はこの問題に一石を投じたものとして今後相當議論され研究されることと思ふ。筆者にも意見はあるがここにはのべぬ。

本辭典にはこれら文法的取扱ひその他についての編者達の意見その他については何もふれてゐないが序言その他の中にそれらについての態度を示してほしいと思ふのは筆者一人ではないと思ふ。

6. 舊版は D, E 邊に語根が多く R, S, T U, V 邊で非常に少くなつてゐて前後均衡がとれてゐなかつたが下で見る如く新版では D, E の所で澤山の專門語根を省き RSTUV 邊に必要と思はれるものを多く附加したことは何より結構なことでこれによつて本辭典もやや形をととのへたといふ事ができる。

7. 新版では ik なる pseŭdosufikso を省いた短い形を餘計に入れた。(大體本辭典はもともと短い語形を rekomendi してゐるが)。

例へば aŭtenta, ekzot(ik)a, gratif(ik)i, kvalifi, mistifi, ratifi 等。

8. 新版で採用した短い語形としては猶次の如きがある。

aŭto (=aŭtomobilo), e(k)skludi (=ekskluzivi), erudito (=erudiciulo), foti (=fotografi), hiato (=hiatuso), situo, spekuli (=spekulacii) 等。

9. 新版では舊版よりも一層 ĥ の代りに k を用ふることをすすめる態度をとりすべて ĥ の含まれた語根には別に ĥ を k におきか

へた語根を入れてゐる。

例 amfibrako, katekismo, katekisto, katekizi, kemio, kimero, koruso (=ĥoro), mekaniko, monako 等。

10. 新版に新しく入つたもので興味ある語根としては

damaĝi (從來「惜しむ」意味の domaĝi に「損ずる」意味をふくませてゐたのは感心せぬので英語からこの形を誘導したものと思ふ)、futbalo, gramofono (fonografo に對し disko で音を reprodukti する新しい——といつても現在最も普通な蓄音器——ものをこれでよぶ)、ĝentlemano (英語の gentleman), kampanjo (カンパニヤ)、kolĥozo (コルホーズ)、majonezo (マヨネーズ・ソース)、nokaŭti (ノックアウト)、pijamo (パジャマ)、saboti, stadiumo (スタヂアム)、vilao (別莊) 等。

11. 日本語から入つたものは

kimono, rikiŝo, ŝintoismo

次に本辭典の見出語根については新版と舊版とを比較してみると、

(A 舊版にあつて新版で除かれた見出語根は

adianto, alizarino, anteridio, anurio, atrabila, bazelo, bazidio, begomo, blastodermo, bolŝeviko, ciborio, ciklotimio, ĉervonco, darno, darvinismo, deklinometro, dekremetro, densometro, diabazo, diadelfa, diakeno, diatomo, didinama, didisko, dikotiledona, dikotoma, diktamno, dino, dioika diploo, diploporoj, diprotodono, dipsakacoj, dipsomanio, disfagio, disfonio, dismenoreo, disosmio, dromo, eĵakuli, ekbalio, ekinorinko, ekstrapoli, ekstrofio, ekstrorsa, ektodermo, ekzogena, ekzoterma, elatino, elatinacoj, elektuario, emarginulo, enado, endogena, endokardito (新版には造語としてあり), enoteracoj, epidemiologio, epitrokleo, etologo, eŭfrazio, eŭpatrio, faktorialo, farmakologo, fenilo, fenoloj, fericiano, ferociano, fleo, foliklito, formalismo (新版では合成語としてあり), fotometrio, fotopsio, francismo, frenologo, galeaso, galeopitekoidoj, gebio, geogenio, geognosto, geognozio, geoĥemio, germanismo, gimnotoidoj, gingivito, girino, gliptologio, globulariacoj, glumaloj, gnetacoj, helopso, helvelacoj, hieracio, instepo, introrsa, jido, kaki, koliero, kondono, konvolvulacoj, kordeliero, kosmoĥemio, kropfo, krumpeto, ksilografo, kukurbacoj, kupulacoj, latinismo, laŭntenisò, likorno, luidoro, medianto, mikrologio, oligarko, ommetro, onani, pariao, pedologo, pietisto, pimento, primario, propedeŭtiko, pudli, retuŝi, sekundario, slaka, stotinko, ŝofero (新版 ŝoforo のみ), trifolio.

(B) 新版にあつて舊版にない見出語語根は

albatroso, altruismo, amfibrako (舊版は amfibraĥo のみ), ampolo, antifrazo, aristolokio, asperulo, aŭto, aŭtenta (舊版は aŭtentika のみ), avalo, ba, bakalaŭro, batrako, beata, biontologio, bostono, brakicefalo, cenotafo, centiaro, cetacoj, damaĝi, damni, delfinio, demisii, e(k)skludi, empirismo, empiristo, erudito, erupti, eskapi, eŭgeniko, evento, falto, fariseo (舊版は farizeo のみ), fatamorgano, foti, fotelo, franciskano, fratrio, futbalo, geko, gimnasto, glicineo, gracila, gramofono, guŝo, ĝentlemano, hiperiko, hipokaŝtano, hop, hubo, ideologio, ilicio, imanenta, incendio, introspekto, intuo, iskiatiko, jakobeno, janiĉaro, jogurto, ĵeleo, kampanjo, kanalizi, kanelo, kanino, kantarelo, kanulo, kaoso (舊版 ĥaoso のみ), kaprifolio, kaprikorno, kapsiko, kardamino, kardono, kariko, katekismo (舊版 kateĥismo のみ), katekisto (舊版 kateĥisto のみ), katekizi (舊版 kateĥizi のみ), keiranto, kemio (舊版 ĥemio のみ), kimero (舊版 ĥimero のみ), kimono, kiosko, klaviklo, klematido, klostro, koaguli, kohera, kojlo, kolĥozo, komparacio, konfirmacio, koniko, kontingenca, konversi, koruso (舊版 ĥoro のみ), krasulo, kvalifi (舊版 kvalifiki のみ), lamo, langusto, legacio, libido, lotoso, mahometano, majonezo, mandarino, manioko, mapo, marono, marseljezo, marksismo, masaĝi, mateo, mekaniko (舊版 meĥaniko のみ), mestizo, metapsikio, miraĝo, mirtelo, mistifi (舊版 mistifiki のみ), mnemoniko, modli, monako (舊版 monaĥo のみ), monitoro, morkelo, morĥelo, mulato, muskedo (舊版 musketo のみ), nano, natro, nervoza, nocio, nokaŭti, numismato, onomatopeo, organika, papiliacoj, paralogismo, paraŝuto, peono, peso, peseto, piĵamo, plejdo. plombo, poldero, poligamio, potencialo, protozoo, rakedo (舊版 raketo のみ), rara, ratifi, razeno, referi, referato, rekviemo, relikvo, remizo, remonto, rikiŝo, rondelo, rostbefo, rostbifo, ruŝo, sabeko,

saboti, sakro*, sakri, sangvina, sanitara, saŭrkraŭto, sekestri, sekvestracii, semantiko, sensaco (舊版 sensacio のみ), sensualismo, siesto, silikvo, sinergio, sinkretismo, sistro, situo (舊版 situacio のみ), skabeno, skarifiki (舊版 skarifi のみ), skinko, skolto, skombro, sledo, slojdo, snobo, soveto, specifi, spili, stabila, stadiono, stadiumo, stamino, staplo, stilistiko, stoko, stompi, strangoli, stumbli, substrato, suplemento, ŝagrino, ŝintoismo, ŝminki, tamariko, taŭro, taŭtologio, telepatio, teozofio, terapeŭtika, tiktako, tofo, tomismo, tonelo, toro, trajektorio, tranco, transcenda, tremao, triciklo, trioleto, triptiko, trobadoro, troglodito, tuĉi, tuno, unio, vegetalino, vestalo, veziero*, vilao, vimeno, vindaso, vitala, zeloto.

(* 印は oficialaj radikoj でこれが舊版におちてゐたことは大きな失態である)。

C) 新版と舊版とで語形(語根のみについて)のちがつたもの。[ ] の中は舊版。

afido [afiso] ——(但新版の afido が ABC 順からいへば誤植でないかとも思はれる), bombikso [bombik(s)o], dekor(ac)i [dekori], e(k)skuzi [ekskuzi], ekzot(ik)a [ekzotika], empiemo [enpiemo], gratif(ik)i [gratifiki], haleluja [halelujo], hiato [hiat(us)o], levjatano [leviatano], navigi [navig(ad)o], ordin(aci)o [ordino], ovulo [ovolo], spontana [sponta], trakeo [traĥeo], vodevilo [vodvilo——誤植?]

(D) 新版と舊版で語尾のみのちがつたもの。[ ] の中は舊版。

akordo [akordi], hermafrodita [hermafrodito], konfederi [konfedero], kresĉendo [kresĉende], mercero [merceri], paneo [panei], sterlinga [sterlingo], ŝimi [ŝimo], vespro(j) [vesproj].

(E) 新舊版でちがつてゐるが明かに誤植と思はれるもの。

新版の arĝentano は ABC 順からみても舊版の agentano の誤植ならん。

kaŭĉŭko は kaŭĉuko の誤植。

發行所たる Sennacieca Asocio Tutmonda の云ふ所によると本辭典新版は大體 definitiva のものとなるであろうとの事である。勿論今後も多少の増減はするだろうが今回の様にすつかり組みかへる樣なことをせないで紙型に多少の象嵌をする位の程度でないかと思ふ。

★ ★ ★

本辭典新版に入つてゐて新撰エス和辭典にない語根及び稍語形を異にするもの、譯語に異同あるものを集め之に譯語を附して新撰辭典所持者の便宜を計り本誌を切取つて辭典に添附できる樣本誌 271-272 頁の兩頁下部に附加したからそれについて同辭典と新版の異同を見られたい。

Subtenu Japanan Vesperon!

por baldaŭ okazonta japana vespero mi bezonas materialon de japanaĵoj diversspeĉaj, belaj objektoj por aranĝi ekspozicion, por belaj valoraj sendaĵoj mi sendos reciproke aŭ bonan esp. libron aŭ lastan Zamenhofan Monumentfoton. Vidu pri la Unua Japana Vesperon sur p. 168 en la junia numero de R. O. Sendu taŭgan materialon al S-ano

Ad. Oberrotman,

Str. Krochmalna 43/10

Varsovio, Pollando,

S-ro Innocento Seriŝev petas

1920—22年日本に滯在活躍された Seriŝev 氏から最近學會宛來信あり、同氏は目下濠洲にあつてロシヤの移民のため二つの新聞を發行してゐるが日本の事について書きたいから日本人のエス語での寄稿をのぞむと(Seriŝev 氏がロシヤ語に譯してのせる)。aktualaj temoj el vivo de Japanoj について書いてほしいとの事です。(但し同氏は目下貧困にてそれに對して謝禮をだせぬとの事です)各地同志の援助をのぞむ。

同氏の Adreso は 9, P. O., Box 2988—NN. Sydney, Aŭstralio.

KIAM HIRUNDOJ VENAS AL KOBE?

T. Taguĉi, *Mara Meteorologia Observatorio, Kobe.*

Hirundoj venas en printempo de sudo al nia lando kaj foriras al sudo en aŭtuno. Sed se vi precize observas la daton, en kiu hirundoj alvenas al nia lando en la unua fojo, vi konklude rimarkas ke hirundoj ne venas tiel regule en ĉiuj jaroj: en iu printempo ĝi venas frue kaj en alia printempo malfrue ĝi vizitas nin. La ekzemplon mi montras en la tablo I, kiu enhavas la materialojn, observitajn de Kobe Meteorologia Observatorio pri la unua dato de hirunda alveno en kelkaj jaroj.

Tabelo I

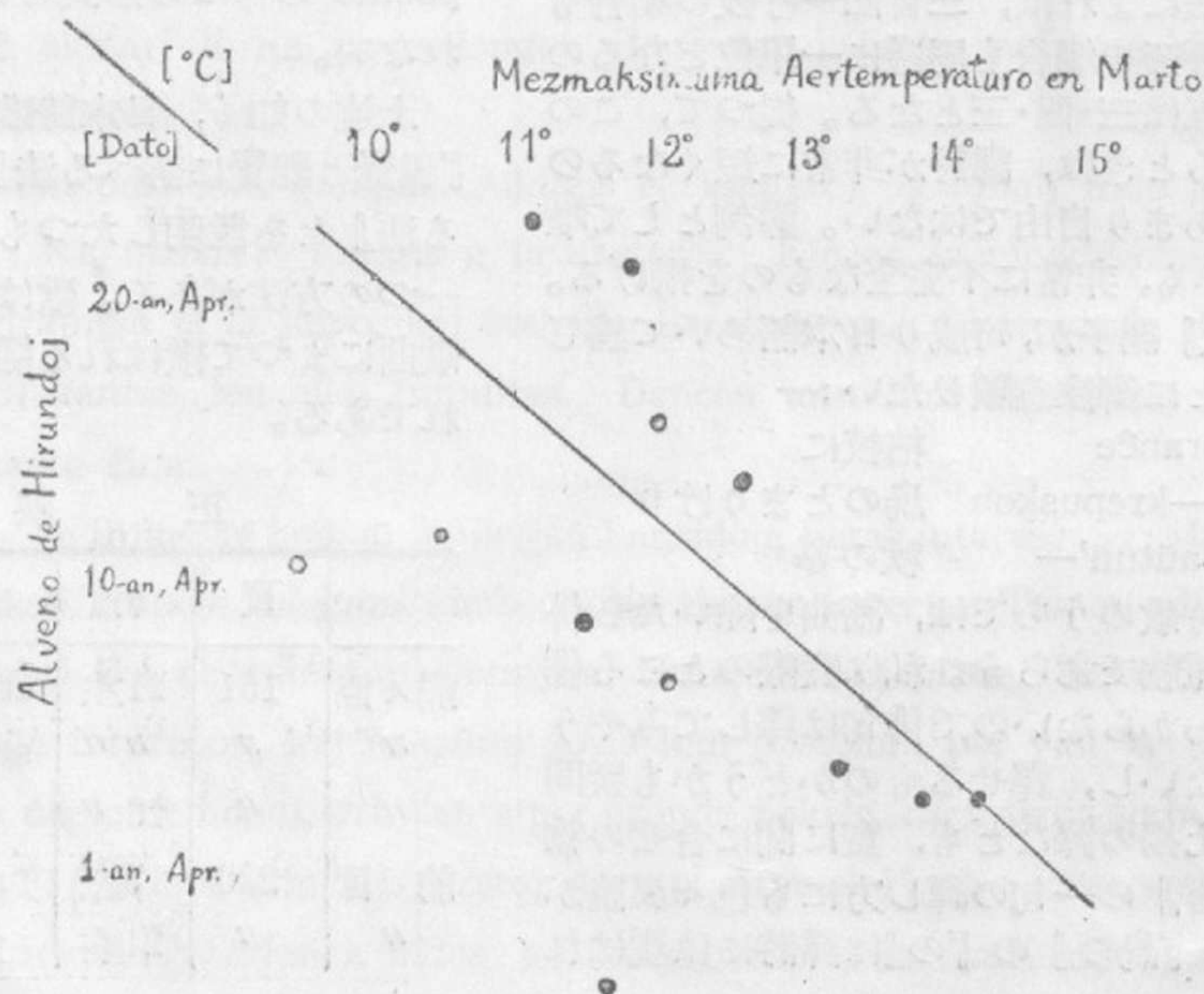
Jaroj	Datoj	Jaroj	Datoj
1923	3, Aprilo	1929	7, Aprilo
1924	11, Aprilo	1930	3, Aprilo
1925	21, Aprilo	1931	4, Aprilo
1926	23, Aprilo	1932	29, Marto
1927	16, Aprilo	1933	12, Aprilo
1928	14, Aprilo	1934	9, Aprilo

Ĝenerale oni diras ke hirundoj malŝatas la malvarmecon, tial ni povas supozi facile ke en la jaro kiam aertemperaturo fruprintempa estas plivarma, hirundoj venas plifrue. Do, unue mi ekzamenas la rilaton inter la unua dato de hirunda alveno kaj la mezmaksimuma aertemperaturo en Marto.

(La mezmaksimuma aertemperaturo estas meznombro de la maksimumaj artemperaturoj ĉiutage en la monato)

La interrilaton mi montras en la figuro I.

FIGURO I

La rezultato, montrita en la figuro I, ĝenerale koincidas kun nia supozo antaŭa, ke plivarma temperaturo fruprintempa venigas hirundojn plifrue. La rilato inter la alvendato de hirundoj kaj mezmaksimuma aertemperaturo estas en rektlinia rilato. Ĝenerale rektlinia formulo estas y=a+bx. El materialoj ni ricevis a=63.34 kaj b=-4.25. Do se ni volus en marto antaŭdiri la unuan daton de la alveno de hirundoj en aprilo, la uzebla formulo estas:

$$Y=63.34-4.25\,X$$

Kie Y estas alvendato de hirundo en aprilo kaj X estas la mezmaksimuma aertemperaturo en marto. Ekzemple kiam X estas 14° C, Y estas ĉirkaŭ 4, do en la 4-an de aprilo, ni vidcs hirundon unuafoje en Kobe. Sed la diferenco inter dato observita kaj dato kalkulita laŭ la formulo estas maksimume ĉirkaŭ kvar tagoj.

El studo de la diferenco, ni trovis ke ventrapideco en marto malfruigas la alvenon de hirundoj, tial ni devas korekti la formulon per ĝi eksperimente.

Do mi derivis la sekvantan formulon:

$$Y=63.34.-4.25\,X+V$$

Kie Y kaj X estas samaj en la unua formulo kaj V estas la meznombro de la maksimumaj ventrapidecoj (m/s) en ĉiuj tagoj en marto.

Ventdirekto ankaŭ rilatas iom kun la alvendato, speciale en la tago antaŭ la alventago, kalkulita el la formulo, se la ventdirekto de la plej forta rapideco estas suda, hirundoj prokrastas sian viziton dektri tagojn (meznombre).

Sed, bedaŭrinde, la klarigo de la fakto estas ne ebla nuntempe, ĉar la vojlinio de alvenantaj hirundoj al nia lando ankoraŭ ne estas elesplorita.

〔Postskribo: La alveno en 1932 havas tre rimarkindan specialecon kompare kun aliaj jaroj, kaj tial mi esceptis ĝin en la nuna traktato.〕

〔247頁より續く〕

る古來の分別を離れて，全然，呼吸數を單位とされたものである所に面白味がある。

この方法によれば，三音節一呼吸の場合も一音節一呼吸の場合も同樣に一單位となるので五・七・五は三・四・三となる。從つて，この方法によるときは，譯詩が非常に短くなるので應用はあまり自由ではない。譯例として唯一つ，しかも，非常に不完全なものを揭げる。唯，『讀む』調子が，可成り日本語めいて感じられることに御注意願ひたい:—

Nudbranĉe　　枯枝に
korv'—krepuskon　烏のとまりけり
de l' aŭtun'—　　秋の暮

日本の詩歌のうちでは，謠曲を除いたら俳句が最も難物であらう。私は實際のところ俳句がよくわからないので俳句は譯してみやうとも思はないし，譯せるものかどうかも疑問である。上揭の譯なども，實に間に合せの物で，『秋の暮』の一句の譯し方にも色々異論があらうし，『烏の』の『の』は譯詩には現はれてゐない。これでは『烏とまりけり』の譯であると云はれても仕方がない。この樣にこの方法は仲々餘譯には應用しにくいがoriginala poemo の一つの形式としては面白いかも知れない。

上述の如く，日本詩歌の餘譯形式としては『視覺と聽覺に訴へる法』と『聽覺のみに訴へる法』とを説明したつもりであるが，更にも一つの方法がある。歌はれるものに對し『原歌曲によつて歌はれる樣に餘譯する法』がこれである。

正　誤　表

	頁	行	誤	正
前々回	151	21左	sru 摺る	sur 摺る
〃	〃	〃 〃	sur 爲る	sru 爲る
〃	〃	26 〃	*hito*	*hitot*
前　回	220	7左	ritomo	**ritmo**
〃	〃	21右	pieodoj	**piedoj**

FORPRENITA TUMORO

Ĉunoŝin JUI

Estis en antikva tempo maljunulo, kiu havas grandan tumoron sur sia dekstra vango. Oni ne scias, kiam ĝi aperis al li. Ĝi multe turmentis lin. Tial li turnis sin al famaj kuracistoj por ricevi konsilon aŭ medikamenton, kaj faris lian eblon por la forigo de la tumoro. Tamen ju pli li prizorgis pri ĝi, des pli ĝi grandiĝis, kaj neniam ĝi malaperis.

Iun tagon, li vizitis monteton ĉirkaŭ la vilaĝo por kolekti hejtaĵon. Li laborvagadis la tutan tagon tra la monteto. Je la vesperiĝo. apenaŭ li ekmarŝis malsupren, ekpluvis de la ĉielo, kiun ŝtelkovris nubo.

„Ho Dio! Ĉu ne troviĝus oportuna loko por rifuĝi?" Tiel dirante al si mem, li ĉirkaŭrigardis, kaj trovis apud li unu grandan arbon. Al lia bontrovo, ĝi havas grandan kavon ĉe la piedo.

„Jen mi havas!" li diris, „tie mi forpasigos la pluvon iom da tempo." kaj li enrampis la kavon. La pluvo pligrandiĝis ĉiam pli kaj pli kvazaŭ torento. Aldoniĝis de tempo al tempo fulmo kun akompano de tondrego, kiun li malŝatis ĝisoste. La maljunulo ne sentis sin viva pro teruro, kaj preĝis per sia tuta koro „Dio grandu min!"

La pluvo ja ne daŭris longe. Tre baldaŭ ĝi malfortiĝis, kaj vidiĝis eĉ brileto de la suno subiranta trans malproksima monto. La maljunulo do povis senti sin savita. kaj diris, "Al mia feliĉo la pluvo ĉesis. Estas bone; mi tuj ekiru." Apenaŭ li elvenis la kavon, li ekrimarkis ekstere tumulton de nekonataj estaĵoj. „Povas esti," li pensis „ke aliaj arbaristoj malsupreniras de la montoj. Por mi ankaŭ estas oportune havi akompanantojn. Mi iru kun ili" Kaj ellasis al si la kapon eksteren, kaj li trovis, al sia mirego, anstataŭ la arbaristojn, aron da teruraj demonoj alvenantaj senorde. Kun ellaso de akra krio li falis teren, kaj eĉ ekstari li ne povis longe. Bonŝanco lasis lin ne rimarkita, kaj li restis en la kavo kvazaŭ senviva.

Ekster la kavo, iom post iom gajiĝis. Aŭdiĝis eĉ kantetoj La maljunulo levis sian kapon kaj ekpensis, „Kio okazis! Fariĝis g ja ekstere? Kio en la mondo okazis? Mi volas scii..." Li elrampis el la kavo, kaj ŝtelrigardis eksteren. Li trovis la demonojn en festeno. Jen unuj kantas, jen aliaj tumultas. Dancas unu kun akompano de muzikaĉo de aliaj, forgesante ĉion.

„Tre povas esti, ke ili havas hodiaŭ amikiĝan kunsidon, Estas intarese... Mi venadis al tiu ĉi monto preskaŭ ĉiutage de juna knabeco ĝis tia maljuneco. Tamen al mi estas la unua sperto renkonti tiel neordinaran okazaĵon. Interese kaj plaĉe!" La facilanima maljunulo ja forgesis la terurecon, kaj antaŭen ŝovis iom post iom por vidi la tumulton.

Tiel, la hetmano de la demonoj, drinkante per granda pokalo, rigardadis siajn vasalojn dancantajn. Diris, „Fi! Ĉiam samaj la gestoj de viaj dancadoj! Ne interese! Ĉu ne estus iu, kiu farus kuriozan?" Jen li vidas, ke la hetmano volas kuriozaĵon, kaj diris,

„Bone! Do mi montras al ili mian dancadon. Ne, ne! Se ekstere... Kaj li manĝus min per unu engluto. Al mi estus la fino. Tamen... ili estas dancamantoj. Se mi montrus interesan dancon, ili ja ne kuraĝus manĝi min. Jesuo, Mario! Kuraĝon! Provu!“ Li interesigita de muzikaĉo de la demonoj, sin puŝis en la mezon de la rondo.

Tute neatendita subita apero de homo maljunulo kaŭzis al li mirigan eksciton, diris „Kio okazis?“ Ili nur rigardis lin senmovaj iom da tempo. Kontraŭe li, per sia tuta forto, dancadis kun diversaj gestoj, kiujn li ekzercis antaŭe. Ĉar la malsukceso signifas la finon de lia vivo.

Tutaj demonoj laŭdis lin. „Brave“! Ja majstraĵo! Dum jaroj, ni havadis festenojn, tamen al ni estas la unua renkonto ĝui tiel agrablan dancon.“ Kortuŝitaj restis ili longe, kaj la hetmano de demono turnis sin al ni. „Mi dankas vin. Estis intereso mem. Jen havu trinketon!“ La maljunulo prenante la pokalon timeme diris, „Al mi estas granda honoro kaj kontento ricevi admiron de vi, ne riproĉante nian malĝentilan konduton, malgraŭ tio, ke mi multe ĝenis vin.“ „Jes, vi prezentis al ni pli da agrableco ol ĝentileco. Venu ĉi tien de tempo al tempo, kaj regalu nin via dancado en estonteco.“ „Se al vi plaĉis mia nebona danco, mi prezentos multfoje.“ „Se jes, ĉu vi venos morgaŭ?“ „Certe.“ „Ĉu je via vorto de honoro?“ „Ne ripetu, mi petas.“ „Sed estas necese postlasi ian garantiaĵon al ni, ke vi nepre venu.“ „Do postulu de mi kion ajn vi volas.“ „Kio do estas la plej bona?“ Kaj li turnis sin al siaj subuloj por konsilo. Unu demono, kiu sidis tria de la hetmano, respondis kvazaŭ sagace. „Kiel garantiaĵo, via moŝto, estas necese depreni aĵon plej valoran al la posedanto. Ni vidas, ke tiu ĉi maljunulo posedas grandegan tumoron sur sia dekstra vango. Laŭ onidiro, homoj, kredante ke tumoro kaŭzas feliĉon al sia posedanto, eksterordinare zorgas pri ĝi. Tial mi humile rekomendas al vi, ke vi prenu de li la tumoron. Mi estas certa, ke li venos morgaŭ por ricevi ĝin.“ „Tio ja estas bona ideo! Do mi retenu ĝin.“ Kaj ili, depreninte la grandegan tumoron de la maljunulo terurigita, foriris.

La maljunulo restis kvazaŭ li estus en sonĝo renkontinte „neordinaran okazaĵon.“ Tamen dank' al la okazaĵo li liberiĝis de la tumoraĉo, kiu turmentis lin longe. Plie li sentis nenian doloron sur la vango.“ „Dankon al Dio!“ li pensis,“ se mi ekscius tion pli frue, mi jam antaŭe estus vizitinta ilian domon por forigi la tumoron per dancado.“ Ĝoja kaj kontenta, li ĉirkaŭtuŝante sian vangon, kiu en unu momento fariĝis glata, rapidis al sia hejmo.

Hejme lia maljuna edzino, senpacience atendanta, diris. „Jen vi revenas! Certe vi suferis de la ĵus pasinta pluvo? Rapidu al via ĉambro, kaj ripozu!“ Kaj jen! Ĉu li ja perdis la tumoron aŭ forgesis ĝin ie? Ĉe la ekrigardo, al sia miro, ŝi ekrimarkis, ke li perdis plene la tumoron, kiu certe pendis sur lia dekstra vango, kiam li foriris en la mateno. „Ho ĉielo!“ ŝi demandis. „Kion vi faris kun la tumoro?“ La maljunulo streĉante sian korpon diris,“ Pri tio... Jen estas kialo.“ Kaj li rakontis al sia edzino ĉion ĉi tion, kiamaniere ĝi estas forprenita de diabloj sur la revenvojo de la monteto. La maljuna edzino estas tute kortuŝita. “ Vi faris tre bone. Sed kion la demonoj volas

fari kun la tumoraĉo!" Ili kune eksplodis en ridegon.

Okazis, ke ĉe lia flanko vivis ankaŭ maljunulo preskaŭ samaĝa kun li. Tiu ĉi ankaŭ havis grandan tumoron sur sia vango, sed maldekstra. Pro tio li multe suferis. Li aŭdis la okazintaĵon de la najbaro, kiun vizitis li kun envio. "Bonan tagon, sinjoro! Ĉu estas vero, ke vi renkontis hieraŭ demonojn, kiuj forprenis vian tumoron?" Kompreneble jes! Kiu dirus malveron pri tia afero! Rigardu en mian vizaĝon!" „Mirinde! Mi ankaŭ volas iri tien, por ke mi lasu la demonojn depreni tiun ĉi mian tumoraĉon. Kie en la mondo mi povus renkonti ilin?" „Bone! Vi provu! La maljunulo bonanima instruis al li la lokon kaj la tempon detale. Li kun granda espero rapidis al la montrita monteto subtenante la tumoron sur sia maldekstra vango.

Laŭ la instruo de sia najbaro, li enrampis en la kavon. Atendis senpacience la aperon de la demonoj. Baldaŭ vesperiĝis jen ... ili aperis apud la arbo. Komenciĝis festeno, kiel kutime. Inter ili estis granda demona hetmano, kiu diris ĉirkaŭrigardante. „Jen estas la tempo, kiam alvenos la hieraŭa maljunulo." Li ŝajnas esti senpacienca. Ĝusta tempo! Li elsaltis el la kavo, kaj genufleksante gratulis. „Bonvenon via demona moŝto! Mi humile atendadis vian alvenon." „Ho! Vi hieraŭa maljunulo! Tuj dancu!" „Jes, mi estas." Li ekstaris, kaj komencis strangan dancon malfermante ventumilon kiun li portis de sia hejmo, kun akompano de nekonata kanto farita de si mem. Malfeliĉe, tiu ĉi maljunulo estas ĝisosta malspritulo. Neniam li havas okazon ekzerci la dancadon. Jen li saltas, turniĝas, etendas siajn manojn, aŭ levas la piedojn tute senakorde. Tia fidanco al neniu plaĉas.

La demonoj do kolere ekkriis. „Sentaŭgulo! Kiel malbona estas la hodiaŭa danco kompare kun la hieraŭa. Ni jam ne bezonas tian sentaŭgulon. Jen! Prenu la tumoraĉon-garantiaĵon! Tuj foriru!" La hetmano demono ĵetdonis la tumoron, kiun li retenis al si hieraŭ kiel garantiaĵon, al la dekstra vango de la maljunnlo. Kompatinda li, ne nur malsukcesis la forigon de maldekstra tumoro, sed plie li ricevis la donacon sur sia dekstra vango, kiu ĝis nun estis libera de tia malagrablaĵo. Kun tumoroj sur ambaŭ vangoj, li aspektis kvazaŭ haltero. Li malsupren kuris la monton, rapidis al sia domo, sed kun peza koro.

Historieto de l' Presarto

Makoto KUROSAKI

Ni foliumu la historion de l' presarto. Jen ni vidas, ke ĝi komenciĝas de tre antikva tempo.

En antikva epoko homoj ekhavis la kapablojn per paroloj elmontri siajn pensojn, kaj post multaj jaroj ili plie povis elpensi literojn por postrestigi siajn parolojn. En la komenco ili gravuris literojn sur ŝtonojn, tegolojn aŭ ŝelojn. Tion pruvas relikvoj en la epoko Egipta, Babilona antaŭ 3600—3700 jaroj. Sed la metodo ilin ne kontentigis. Ili serĉis aliajn objektojn, sur kiuj ili povus facile skribi. Do ili elpensis paperon. La vorto "papero" devenas de "papiruso", kiu kreskis sur la malseka tero apud Nilo, kaj kiun antikvaj egiptoj uzis kiel skribmaterialon.

Kiamaniere papero estis farita en antikva tempo? Oni disŝiris trunketon de papiruso, en maldikajn pecojn, kaj per ili formis folion laŭvice krucigante, poste premis ĝin, sekigis poluris per ŝtonoj por doni al ĝi brilon. Sur tiu ĉi papero ili skribis literojn per plumoj por elmontri siajn pensojn. Sed estis penige permane enskribi en ĉiun folion, kaj tio ne konvenis por la bezono de multobligo. Precipe ili sentis grandan malfacilon ĉe multobligo de desegnaĵoj. Ili eksentis neceson de preso. Kaj en la unua tempo same en Oriento kaj Okcidento la presarto komenciĝis de la preso de idolbildo, de kanono.

Estas interese, ke la plej malnova presaĵo, kiun ni ankoraŭ hodiaŭ havas, troviĝas en Japanujo. Ĝi estas "Daranisutro" (陀羅尼) konservata en la templo Hoorjuuĵi, Jamato, per kiu en la epoko de Imperiestrino Kooken (739—764) la imperiestrino preĝis por la paco, kiam ribelis Emino-Oŝikacu. "Daranisutro" estis presita sur longa papero farita el papermorusarbo, kaj ĝi estis enmetita en lignan tureton alta je 14 c m. volvite unuope. Pri ĝia presmaniero oni konkludas malsame ĉu ĝi estis presita per kupra konveksa tipo aŭ per ligna. Tamen ĝi estas tre bone presita en tia malnova tempo (antaŭ 1100 jaroj). La civilizacio de Nara epoko estis tre altgrada. Sed la civilizacio plejparte venis el Ĉinujo, trapasante Koreujon, tial ke la presekniko eble ne estus originalo de japanoj. Oni devas supozi, ke la tekniko ankaŭ estis importita el Ĉinujo. Ĉiuokaze estas mirinde ke nur en Japanujo tia presaĵo estas konservata.

Post 100 jaroj de la tempo, en Ĉinujo en la epoko Tango (唐) regata de I-Sun (懿宗) presiĝis "Praĝna-paramita-sutro" (般若波羅密經). Ĝi estis presita plimalfrue ol "Daranisutro", tamen la rezultato estas pli supera. En la epoko Sungo (宋) oni elpensis presi per presliteroj faritaj el argilo, sed ĉi tio ne vastiĝis pro ilia difekteco.

Tiam orientanoj jam sciis fari paperon per pastado, do estis plifrue ol okcidentanoj. En okcidento ĉirkaŭ la 13-a jarcento oni eksciis la procedon kaj ĝis tiam ne havante paperon ili skribis sur pergamenon aŭ papiuson. Tiamaniere en Oriento papero estis jam fabrikata kaj ksilografio kaj tipografio ekĝermis, sed ili ne tiel properis.

Dume, en Okcidento, en la 15-a jarcento, kiam venis Renesanca epoko, subite vekiĝis

bezonoj de presaĵo. Renkontante la ŝancon Johano Gutenberg elpensis novan presprocedon, kiu uzas presliterojn el alojo konsistanta ĉefe de plumbo, forigante ĝisnunan difekteman presprocedon. De tiam oni rekonis ja valoron de presitaj libroj.

Per legado de libroj la kulturo de l' mondo plialtiĝis, kaj la nuntempa kulturo perfektiĝis.

Devenis de tre antikva tempo la ideo, ke por la preso de libroj oni uzas kompostaĵojn de apartaj presliteroj. Estas klare skribite, ke en la epoko Sungo, 381—388, Pi-Ŝing (畢昇) "faris presliterojn bakinte kneditan argilon kaj faris preson, ilin surmetante sur fertabulon." En 1272, en la fina epoko de Koma-dinastio en Koreujo, oni muldis presliterojn el kupro. Ankoraŭ restas presaĵo per ili farita. Sed tiu ĉi baldaŭ estis flankelasita, ĉar la fandiĝa punkto de kupro estas tre alta kaj la muldado nefacila. Meritas laŭdon Gutenberg, kiu ellaboris la presprocedon, kiu utiligis alojajn presliterojn konsistantajn ĉefe el plumbo.

Ĉe la preso per presliteroj Gutenberg konceptis lignan premilon, per kiu oni elsukigis vinberojn, kiel presmaŝinon. La vorto "preso" devenis de la signifo: premo. Presmaŝino evoluis iom post iom, kaj tiel nomata cilindro-presmaŝino estis elpensita de germano Friedrich König en 1805. Tio ĉi estas origino de nuna cilindro-presmaŝino, per kiu la presarto plipotenciĝis, ĉar per kiu unuhoraj presnombroj pligrandiĝis. Sed la presnombroj kompreneble estis limigitaj kaj por rapida preso en mallonga horo, kiel tiu de ĵurnalo, ĝi estis nekontentiga. Do nova neceso naskiĝis. Feliĉe, tiam kune kun la presarto ankaŭ paperprodukta procedo tre progresis. Rulpapero estis elpensita. Por pligrandigi presnombrojn oni devis doni al presmaŝino rotacian movon, per kiu fine oni povas seninterrompe presi. Por tiu celo, cilindra stereotipo, kiu aplikis matricon, estis finlaborita. Do la seninterrompa preso efektiviĝis, cilindra stereotipo senĉese turniĝadas, ricevante rulpaperon. Nun rotacia presmaŝino, kiu uzas la cilindran steotipon, superrapide presadas tagĵurnalojn. Tipoj, kiuj estas faritaj de ksilografio aŭ zinkografio, duon-tona procedo, kompostite kune kun presliteroj estas uzataj.

Supre nomitaj ĉiuj tipoj havas sur si partojn konveksan kaj konkavan. Presinko nur alglui ĝas sur la surfacon de konveksa parto, kaj ne al la konkava. Oni metas paperon sur la tipon, kiu ricevis presinkon, kaj premas la dorson de papero. Ĝi ricevas presinkon nur de la konveksa parto, kiu ja formas bildon. Oni nomas ĉi tiun procedon tipografio, kiu estas la plej rapidpresa el ĉiuj procedoj.

Jen sursceniĝas la intajla procedo, kiu progresis en Nederlando dum la 17-a jarcento. Tiu ĉi havas tute kontraŭan econ kompare kun la lasta tipografio. La surfaco de plato estas glata kiel spegulo, kaj presota bildo estas gravurita konkave sur la plato. Oni ŝtopas presinkon en la konkavan parton de la plato, kaj paperon metas sur la platon.

Kiam oni frotas kun premo sur la dorson de papero, presinko transiras de la konkava parto al la papero, kaj la presinko staras sur la papero kun rimarkinda reliefo. La presita bildo havas specialan belecon, kiun oni ne povas vidi ĉe la aliaj procedoj. Iniciatanto de ĉi tiu procedo estas italo Masso Finigverra. Tiu gravuris sur metalplato per tranĉilo. En la 17-a jarcento nederlandano Rembrandt per sia invento "acidgravurado", en kiu oni engravuras sur metalplato per ĥemia procedo, sed ne per meĥanika, en kiu gravuras per tranĉilo, evoluigis la presarton. Presaĵo de acidgravurado estas tiom bela, ke la produktaĵo ankoraŭ nuntempe ŝatata de la publiko. Li ŝmiris kontraŭacidan lakon sur kupra plato, kaj sur ĝi li desegnis disponitan bildon per pinglopinto, por ke la kupro malkovriĝu ĉe la desegnita loko per forigo de lako. Poste li gravuris per acido la desegnon, kie la kupro estis tute malkovrita. Vere li faris tiel gracian gravuron utiligante delikatan efikon de ĥemiaĵo. Bedaŭrinde, malgraŭ ĝia beleco pro ĝia malrapideco de preso nuntempe ĝi estas nur malofte aplikata. Lastatempe aperis fotogravuro, kiu aplikis fotografion, kaj ni povas vidi intajlan presaĵon belegan kaj malmultekostan.

MODELO DE INTAJLA PRESO

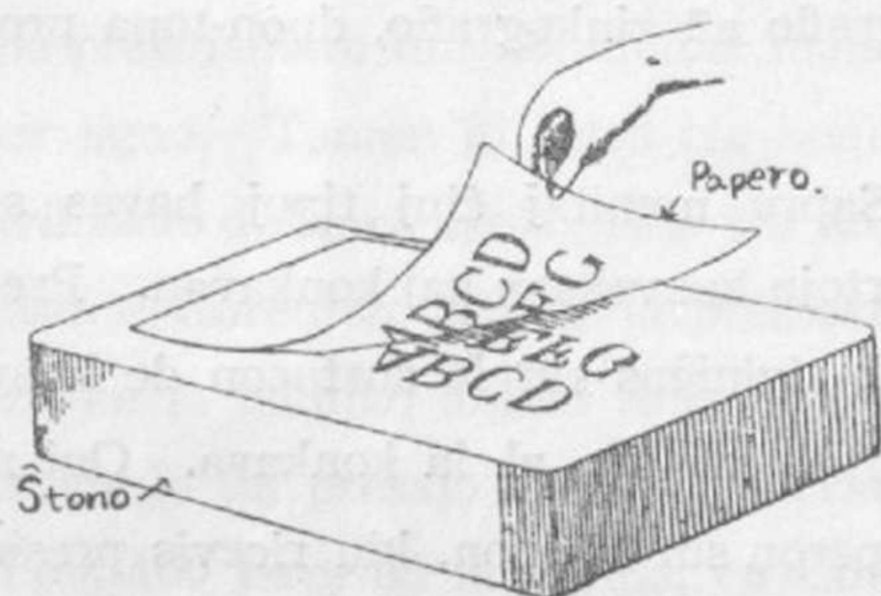
1 Gravurita plato

2 Tutan platon ŝmiras per presinko.

3 Superfluan inkon forviŝas.

4 Sur papero estas presita. (Inko reliefe staras sur papero).

En la komenco de l' 19-a jarcento, en Germanujo Alois Senefelder inventis litografion. (Heroldo de Esp. Nro 9. 4, marto 34. Alois Senefelder.) Lin motivis la fakto, ke sur la surfaco de ŝtono, kiu havas samajn elementojn, kiel marmoro, li desegnis per grasa inko, kaj poste, kiam li korodis ĝin per acido, tiam sen ia reliefo sur la ŝtono, la desegno ricevis inkon kaj alia porto nedesegnita rifuzis ĝin. Li saĝe utiligis la kontraŭecon de graso kaj akvo.

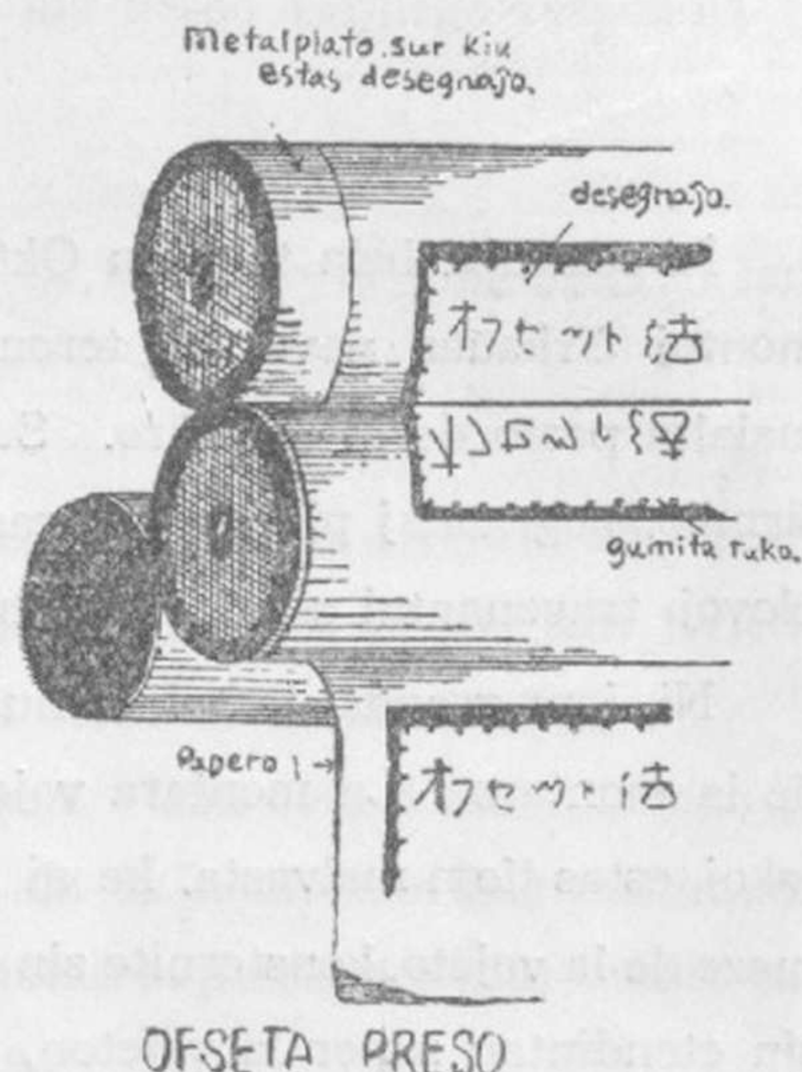
MODELO DE LITOGRAFA PRESO.

Tiu ĉi procedo estis tiel simpla ke la publiko varme akceptis ĝin. Poste pro maloportuneco, ke la ŝtonmaterialo estas rompiĝema kaj oni ne povas enmanigi grandformatan ŝtonon, oni serĉis alian anstataŭigeblan materialon, kaj fine oni trovis, ke alumini- kaj zinkplato estas bonaj. Ĉe la preso per ŝtono, pro ĝia plateco oni povis uzi nur plat-presmaŝinon, kaj grandeco de presfolioj estis limigita. Sed, kiam oni ekuzadis tiujn metalplatojn, grandformata preso fariĝis ebla, ĉar oni povis liveradi la platojn je disponita grandeco. Kaj fleksebleco de l' metalplatoj ebligis la platon volvi ĉirkraŭ cilindro. Litografio alprenis al si rotacian presmanieron.

Litografio signifas ŝton-grafion, kaj kiam oni ekuzadis ankaŭ la metalmaterialon. Jam la vorto ne konvenis por ĝia procedo. Nuntempe oni eĉ nomas ĝin plivastsignife

planografio, kies "plano-" signifas platecon.

Enirante la 20-an jarcenton la planografio alprenis al si ofsetan procedon. t. e. ne rekte presi de la plato sur papero, sed unue oni presas sur gumita tuko, kaj de ĝi sur papero. Estas menciinde, ke dank' al ofseta procedo oni povas facile presi eĉ sur malglata papero aŭ sur lado, sur kiu presi per aliaj procedoj estas preskaŭ neebla. Grandformataj afiŝoj, kiujn ni ofte vidas sur stratoj aŭ en magazenoj estas presitaj ĉefe per ĉi tiu procedo.

OFSETA PRESO

Kiel supre citite, oni povas klasifiki numtempe uzatajn presmetodojn en tiujn tri procedojn: t. e. tipografa, intajla kaj planografa. De la tri procedoj apartiĝas diversaj branĉoj, kaj kiam oni volas presi, oni devas elekti iun konvenan procedon laŭ la originalo-manuskripto aŭ laŭ la uzcelo de presotaĵo.

Kvankam mi simple priskribis nur la presarton, tamen vi ne devas neglekti pri la fotografio, kiu havis kaj havas intiman rilaton kun la presarto. De kiam aperis la fotografio, preskaŭ samtempe inventita de Niepce kaj Daguerre, ĝi kaj la presarto helpante al si reciproke faris mirindan progreson. Sen fotografio, presarto certe ne estus havintaj nunajn glorajn rezultatojn.

Estas prave, ke oni rekonas la presarton, kiel barometron de kulturo, ĉar la presarto progresadas paralele kun la evoluo de l' kulturo. (Fino)

★ Gvidlibroj 4

エス運動者のノートより

學會理事鈴木正夫氏より先般本誌 4-6 月號に連載の gvidlibroj の listo 中もれてゐる次のものをおしらせ下さいましたからこゝに掲載します。猶この listo の完成のためお氣付の方はおしらせ願ひます。

★ドイツの項へ

33. Weimar (1932) 8 p.
34. Hamburg (1932) 8 p.
35. Zittau kaj Zittauaj montoj 12 p.
36. Bela urbo Kiel. folio
37. Norderney. folio
38. La bela Silezio (1930) 4 p.
39. Chemnitz (1929) 4 p.
40. Leipziga foiro (1928) 8 p.
41. 〃 (1929) 12 p.
42. 〃 (1931–1933) 8 p.

★ダンチツヒの項へ

2 La libera urbo Danzig (1927) 31 p.
3. Pri Danzig (1933) 24 p.

★フランスの項へ

39. Parizo (1932) 61 p.
40. Cannes (1932) 16 p.

★チエツクスロバキヤの項へ

9. Ĉekoslovakio (1930) 24 p.
10. Brno (1928)
11. Reichenberg (1931) 6 p.

★ポーランドの項へ

6. Vizitu Pollandon (1929) 16 p.
7. Zakopane en polaj Tatroj (1931) 8 p.
8. Kraków (1931) 6 p.
9. Bialystok (1931) 4 p.

★ハンガリーの項へ

7. Vizitu Budapeston (1931) 8 p.

★オーストリヤの項へ

10. Wien kaj malsupera Aŭstrio 11 p.

★エストニヤ

1. Estonio (1933) 15 p.

★アフリカの項へ

5. Alĝerio

POR SERĈI LA TREZORON

originale verkita de F-ino Cuja TADA

Iu sennuba bela tago en Oktobro. Ĉi tiu loko estas montara cirko. De tri flankoj, montoj ĉirkaŭas nevastan teron. Tra la tero fluas rivereto, kaj ĝi elfluas per plej malalta parto de la montaro. Sur plejaltaĵoj de la montaro, kiu staras kvazaŭ faldebla ŝirmilo, negrandaj pinarboj staras unu apud la aliaj, kaj ili mallaŭte ludas melodion per blovoj, travenantaj sur la montaron.

Ni, iom grandaj gebuboj, nun alvenis la plejaltaĵon, suprenrampinte eksteran flankon de la montaro. La montara vojeto, kinn verŝajne ne iras homo krom vilaĝanoj de ĉi tiuj lokoj, estas tiom malvasta, ke ni ne povas iri unu flanke de la aliaj. Insektoj, kiuj estis meze de la vojeto, konsternite sin savas de niaj malkompatemaj paŝoj. Ni ŝirpinĉas floreton, sin etendintan super la vojeton, allogite de ĝia malfortaspekta amindeco. Ho, kia malkom patema ago! Baldaŭ la floreto perdos sian belecon kaj tiam ni forĵetos ĝin flanken de l' vojeto. Vi ĉiuj, kiuj amas sovaĝan floreton, se vi vere amas ĝin, vi ne devas ŝirpinĉi. Nur vi preteriru rigardante, admirante. Se vi havus ankoraŭ sopiron al la floreto, vi posten rigardu, momenton haltante. Ho! Dum mi pensas ĉi tian bagatelon, ni jam malsuprenvenis kun granda rapideco la deklivan vojeton.

Ni trovis iom vastan teron. Ni, ripozas. Ni, ĉiuj sidiĝis sur la herbejo, kvazaŭ io peza defalis. Ĉirkaŭaĵo estas tute senbrua. Flustrado de eta fluo kaj malfortaj sonoj de vivrestantaj insektoj, Ni ĉiuj komencis konkeri restaĵon de lunĉo.

Nun mi rakontos pri ni, la gebuboj, iom detale.

Ni estas geanoj de Tomoe K-io. Kaj mi estas ĝia oficknabino. Mi servadas al la kompanio tuj post mia ellerno de popola lernajo en ĉi tiu jaro. En nia kompanio sin trovas diversaj grupoj: nome, basbala, maĵaa, hajka, kaj ekskursa grupoj. Kompareneble mi apartenas al la lasta.

Momotaro-klubo... tiel nomiĝas nia grupo... ĝi okazigas ekskurson ĉiumonate. Kaj kiam ni interkonsiliĝis pri la celo de ĉimonata ekspedicio, iu proponis la montaran vilaĝon, kie ni nun troviĝas. Por diri la kaŭzon de lia propono, li antaŭ nelonge legis iun novelon, kaj li trovis en ĝi jenajn frazojn: "Restanto de Familio Taira kaŝis multegon da trezoro en O-e-jama-montaro. Tamen neniu pavas elpreni la trezoron. Antaŭe du-tri bravuloj provis serĉi, sed unu el ili revenis kun malsukceso; unu el aliaj revenis freneza, kaj alia estas trovita kiel kompatinda kadavro. Tiamaniere, ĝis nun la trezoro ankoraŭ kuŝas en profunda sekreto." Nia heroo de Momotaro-klubo tute ensorĉiĝis en la novelon, kaj kredis la tradicion kiel veran ekzistaĵon. Kaj li proponis iri por serĉi la trezoron. Niaj klubanoj estas tre junaj. "Se fortuno favorus min, mi ja fariĝus japana Grafo Monte-Kristo..." tiel revante ni venis ĉi tien.

"Nu, kie ni serĉos?" unu el ni demandis.

"En naŭdek-oka tago de Secubun,[1] tagmeze stariĝu sur la pinto de l' roko Tengu-iŭa; rigardu maldekstran klifon, kaj vi trovos bordojn. Apud ĝi sin trovas la loko, en kiu ekzistas la trezoro... tiel oni skribis en la novelo," nia heroo varmege respondis.

"Kie, do estas tiu Tengu-iŭa?" ree demandis iu.

"Mi ne scias. Ni devas ĝin serĉi de nun."

"Sed..." iu el ni diris kun iom da mokrideto, "en kiu tago ni nun estas? Jam pasis pli ol ducent tagoj de Secubun."

Ĉiuj ridegis.

Tie ankoraŭ kelkajn minutojn ni ludadis ĵetante ŝtonetojn sur la riveron, aŭ ripozis lavinte vizaĝon kaj manojn. Post tio ni komencis denovan marŝadon. Ni jam forĵetis nian ambicion, ke ni ekhavu la trezoron. Ni vekiĝis el sorĉo de la novelo.

Ni marŝadis laŭlonge de la rivero. Ni trovis domon. Unu sola domo. Tamen ĝi estas sufiĉe granda en tia intermonta loko. Flanke de la domo troviĝas malgranda monteto: grandaj arboj ĉirkaŭas la domon. Ni venis antaŭ la pordego. Ĉiuj haltis, ĉar ni rimarkis la nomon de la loĝanto, kiun ni bone konas.

Estas loĝejo de gesinjoroj Jamada. Maljuna servistino elvenis mirigite de nia brua babilaĉo. La plejaĝa el ni diris:

"Ni estas anoj de Tomoe K-io. Ĉu gesinjoroj Jamada estas bonfartaj?"

La servistino eniris internen, kaj elvenis sinjorino Jamada. Ŝi afable petis nin eniri en la loĝejon. Ni trairis la feran pordegon unu post la alia.

Apud ŝtuparo de la porĉo staras proksimume unu metron alta florpiedestalo el ŝtono. Ni sekvis la sinjorinon en la domon.

Ni sidiĝis komforte sur kanapo aŭ seĝoj en salono.

Verda tapiŝo, verda muro, verdaj seĝoj kaj kanapo... kaj sur la muro estas pendigita bildo de sunfloroj. La tuta muro aspektas kvazaŭ ĝi mem estas fono de ĉi tiu bildo. En nigre verda muro, la grandaj floroj de la bildo flamas kiel se ili estas la suno mem. En okcidenta kaj suda flanko de la ĉambro estas grandaj vitraj pordoj. Ekster la dordoj ni vidas verandoj; kaj en la verandoj multaj potoj kun plantaĵoj troviĝas.

La maljuna servistino alportis batatojn, persimonojn, kaj botelon da teo.

"Kiel vi vidas," diris la sinjorino, "en ĉi tiu soleca loko ni ne havas bongustan kukon nek bonodoran trinkaĵon kiel en Osaka.

Baldaŭ s-ro Jamada envenis. Ni vere gaje babiladis manĝante kaj trinkante. La sinjorino avide demandis lastajn okazintaĵojn en Osaka: pri teatraĵoj, pri koncertoj, kaj ceteraj.

"Vi tiom avidas aŭdi pri Osaka, via sinjorina moŝto?" mi iom mirigita diris.

"Jes, mi multe volas aŭdi. Ĉar mi vivadas kvazaŭ ekzilito, eĉ malgranda okazintaĵo en Osaka multe min interesas. Krom ni, kvar, ĉirkaŭ mi tute ne troviĝas homo, kun kiu mi povus paroli reciproke," tiel dirante ŝi ridetis.

---

(1) Tago de sezona limo inter vintro kaj printempo. La 3-a aŭ 4 a de Februaro.

La sinjorino estas altkreska kaj malgrasa. Kiam ŝi ridas, sur la vangoj aperas ĉarmaj kavetoj. Ŝia aĝo? Ho, jes, ŝajnas al mi, ke ŝi havas dudek-kvin aŭ ses jarojn. Sinjoro Jamada estas malgrasa kaj ne altkreska, sunbrunigita. Li aspektas kiel vera farmisto. Sed lia parolmaniero ne estas gaja kiel tiu de la sinjorino. Li parolas mallaŭte. Ni vidas en li malfortan, bonkoran karakteron. Li estas naturhistoriisto, kaj nun sin oferas al la studado. Lia edzino estas filino de nia mastro.

' Estas domaĝe por vi." Mi subite aŭdis ridetantan voĉon de s-ro Jamada. Mi komprenis, ke li kaj aliaj parolas pri la trezoro. Mi aŭskultas lian sekvantan parolon.

"Sendube, certe ekzistas ĉi tiu tradicio. Mia naskiĝloko estas proksima de ĉi tie, kaj mi, de mia knabeco ofte aŭdis pri tio. Ankaŭ mi bone konas tiun Tengu-iŭa...." Momenton li ŝtelrigardis kun ruzetaj okuloj la vizaĝojn de aŭskultantoj. Tiam unu el la aŭskultantoj demandis: "Kaj, ĉu vi esploris la lokon en tiu nomita tago?" "Kompreneble, jes." "Kaj kia estis la rezulto?" li malpacienciĝis. "Nenio; ŝtonetoj, sabloj, kaj precipe en tiu loko herboj estas tre densaj ol en alia. Tio supozigas al ni, ke la oko estas paradizo por serpentoj kaj aliaj fiinsektoj. Kiel ajn mi serĉis, ne estis eltrovita pordo de kaverno, en kiu, laŭ la tradicio, estis kaŝita la trezoro. Ĝis nun, kelkaj Grafo Monte-Kristo venis tien, sed ili ĉiuj retiriĝis seniluziigitaj."

Kaj...

Kiam la suno sufiĉe otingis al okcidenta monto, ni adiaŭis la gesinjorojn. La sinjorino, kiu akompanis nin ĝis la pordego, mallaŭte al mi diris ĝustigante formon de mia zono: "Vi nepre vizitu min en la venonta novjaro."

Ni iris laŭlonge de la rivero. Post unu-kaj-duonhora paŝado ni atingis la stacion. En la vagono mi dormetis pro la laciĝo, kaj imagis al mi la vizaĝojn de gesinjoroj Jamada, ilian loĝejon, kaj vidaĵon de intermonta soleca loko. Al mi estis ne forgesebla ĝoja tago. Jam mi estas tute indiferenta al la projekto "serĉi la trezoron". Nur mi forte volis denove viziti la gesinjorojn. *(daŭrigota)*

BIBLIOGRAFIO

（新刊紹介）

2 ekzempleroj senditaj al ni recenzas. Unuope ricevitaj estas nur menciataj.

略號
◎＝目下取寄せ中のもの（賣價不明）
▣＝將來取寄せる見込のもの
△＝目下學會に在庫のもの
★取次がぬもの及非賣品

文　學

▣ **AMO DE TOOĴUUROO kaj du aliaj teatraĵoj,** de Kan Kikuĉi, trad. de J. Ŝimomura, eld. de Literatura Mondo, Budapest, 1934; 13.5 ×20 cm. 88 p. prez. 1.20 sv. fr.

菊池寛の劇曲、「藤十郎の戀」、「恩讐の彼方に」、「奇蹟」の三篇の譯。譯者下村氏が、飜譯技術において非常に優秀であることは、すでにいふまでもないこと、その人の譯を、さらに Kalocsay が眼を通して多くの助言を與へたものであるから、飜譯技術そのものについては、多く批評の餘地がない。また、作の內容については、すでにひろく知られてゐるから書くほどのこともあるまい。ここには、二三、氣づいた點について、望蜀的希望を述べ、今後 日本文學の飜譯を志す人々の參考に供したい。

1. 「藤十郎の戀」については、舞臺上の道具についての、くはしい說明をしてほしかつた。あれを讀んだだけでは、われわれにも、はつきりしないところが多い。いはんや外國人には、さつぱり要領を得ないであらうと思ふ。「野郎帽子」(?) を kamparana ĉapo,「茶筌」(?)を hararo arangîta en la formo de bambua te-kirlilo と譯したところで、どれだけ理解の助けになるかは疑問だ。ことに bambua te-kirlio など知るはずのない外國人にとつては、この長たらしい譯も ĉasen-harangô と變りはないはず。

2. 「恩讐の彼方に」の題名の譯、„Pli Bone ol Venĝi“ は、よくない。やはり、「恩讐の彼方に」のままに譯すか、「仇討以上」の方をとるとすれば、„Pli noble (または brave) ol venĝi“ とすべきであらう。前者のばあひでも、もちろん、さうであるが、特に後者をとつたばあひは、序文中に venĝi sian patron aŭ mastron estis rigardata plej nobla devo por samurajo en la feŭda Japanujo といふ說明を忘れてはならない。下村氏は、この說明を序言中にしてゐないから、„Pli bone ol venĝi“ としたのでは、外國人が見れば、それは天が地より高いといふと同じ程度にあたりまへと感じるだけで、「仇討以上」といふ題名の英雄性が行衛不明になつてしまふ。仇討に限らず、特殊な道德、習慣等が主題になるばあひは、それに就ての詳しい說明を忘れてはならない。

3. 序文中に La plejparto de ĉi tiu skizo estas farita laŭ artikolo de sinjoro Glenn W. Shaw. とあるが、これは外國の讀者に奇異の感を與へはすまいか。Shaw の英譯の序文が要領を得てゐるから、それを借用した、ことに外國人の書いたものであるから、外國人に讀ますために好都合であるといへば、それまでであるが、かなり不見識な話である。日本人の作品を紹介するには、その序文は自分で書きおろすくらゐの作者に對する理解はほしいものである。またエスペラントの宣傳上からみても、かうした逆宣傳の材料になりさうなことは避けたいものである。

4. 「奇蹟」を譯すくらゐなら、他に、もつとよいものがあるはず。譯すべき作品の選定にあたつて、十分な注意を拂ふことは、自國人として、あるひは單にエスペランチストとしての飜譯者の義務である。(Mijake-Ŝihej)

▣ **JIMMIE HIGGINS,** Upton Sinclair, trad. de Karl Fröling, eld. de Sennacieca Asocio Tutmonda, Paris, 1934; 13×19 cm. 372 p.; prez. broŝ. 22.50 fr. fr., bind. 29.00 fr. fr. (plus 10% por afranko).

アメリカのプロレタリア作家として世界的名聲を持ち、わが國語にも譯されてゐる「ブラス・チエック」「石油」等でアメリカの資本主義機構を從横に暴露してゐるシンクレアの作。世界大戰における、ドイツのベルギー侵略から、アメリカの參戰までを地とし、JIMMIE HIGGINS (Ĝimi Higins) といふ無教育な勞働者の、社會主義の一兵卒としての出發から、反戰運動者として投獄され、嚴しい拷問の結果發狂するまでに筋をかり、祖國愛、自由、正義、デモクラシー等、々の假面をひきめくつて、戰爭とは何か、世界大戰の眞の姿はどんなものであつたか、アメリカは何故參戰したか等、々を解剖したものである。プロレタリア小說は、多くのばあひ、讀んでおもしろくないといふのが定評のやうであるが、これは、作者の思想的立場のせいもあつて（シンクレアがマルクシストでないことは、本人も言つてゐる）、作者は agitanto でなく rakontanto として立つてゐて、いはばプロレ

タリア通俗小說ともいふ程度の、あまり肩の凝らない讀物である。

Bona traduko. Mi notis, ke la tradukinto ofte uzas la vorton „oni" kun prepozicioj, kio estas preskaŭ neniam trovata en la aliaj libroj, sed oni rajtas uzi. Tamen la vorto „onies" estas malrekomendinda. Kelkaj, kiuj ne ŝatas la formon „de alia homo," uzas la verton „alies," kaj ĝia signifo estas tute malsama ol „alia." Tial oni povas almenaŭ diri, ke tio havas motivon. Sed la uzado de „onies" estas senmotiva, ĉar oni povas senriproĉe preni ankaŭ la formon „onia." (Mijake-Ŝihej)

▲ **VERSAĴOJ EN PROZO**, de Ivan Turgenev, trad. Kabe, kun enkonduko kaj notoj de H. Kaĵi, eld. de エスペラント研究社、東京、1934: 12.5×19 cm. 115 p. prez. 一圓、送料四錢.

ツルゲネフの有名な散文詩を Kabe が譯した „Versaĵoj en Prozo" は、はやく絕版になり、多くの人々に惜まれてゐたが、今度、エスペラント研究社で、それを複製し、これに梶弘和氏の註を加へ、「エス文精讀叢書第一編」として出したもの。本文 67 頁に對し、43 頁にわたる親切な註釋がほどこしてある。これにたよれば、精讀するするつもりでかかれば、相當むづかしい「散文詩」を容易に征服することができるであらう。紙も厚く、印刷も鮮明である。(Mijake-Ŝihej)

美　術

■ **PRI L' MODERNA ARTO**, de S. Grenkamp—Brzekowski, eld. de Literatura Mondo, Bupapest, 1934; 15.5×23 cm. 29+64 p. prez. 7. sv. fr.

AELA 1933 年度の配本のひとつ。本文は、印象派の模倣者に對立して立つた、立體派の最初の萠芽期からはじめた流派小史、現代美術の諸傾向、現代繪畫の狀態等を僅か二十餘頁に簡單に述べてある。「現代」と言つても、それは藝術上の現代であるから、漠然と「現在」の洋畫壇についての知識を得ようとするには不適當である。しかし、「現代」の諸流派——立體派を主とし、それに、表現派、未來派、ダダ、シユルレアリズム——について、きはめて簡單ではあるが、要を得た記述がしてあるから、それらについて初步的知識を得ようとするには手頃であらう。作品の寫眞は 64 頁に 74 個盛つてある。セザンヌ、マチス、モジリアニ等各一個づつ、ピカソは、その人の藝術の展開を說明するに適したもの六個、以下四十餘家のが、大部分、各數個づつ載せてあつて、本文を讀む上に、非常によい參考となつてゐる。著者の一人 Brzekowski はパリの美術雜誌 L'Art Contemporain の記者、エスペランチストではない。この人の與へた材料を、Grenkamp が、例の器用さで、まとめたものである。(Mijake-Ŝihej)

科　學

★**INSTALO DE STANGEFRAMITA FERTRABO PER ŜIPO** (Studo pri Fervojaj Aferoj N-ro 1), de Inĝeniero S. Kasai, esp. tradukita de H. Jaĵima, eld. de Japana Esperantista Ligo Fervojista, ĉe S-ro K. Tanaka, Hosen-ka, Koomu-kioku, Fervoja Ministrejo, Tokio: 19×26 cm, p. 14. kun bildoj, (hektografita) prez. 1 resp. kupono.

Temas pri la speciala metodo de trabinstalo de ponto, aplikita en 1931 en japanaj ŝtatfervojoj. En tia kazo ordinara metodo ne taŭgis. Originala bona metodo.

Ni multe dankas la tradukinton por lia bona iniciato kaj deziras al JELF la daŭran eldonon de tiaspecaj laboraĵoj, kiuj multe efikas por la propagando de Esp. (J. O.)

★**アンドレーの北極探檢**(遭難後日譚)——田口龍雄;地理學第二卷第八號拔刷、非賣品、菊版 8 頁。

かの有名な Per Balono al Poluso (エス譯)より田口氏が抄譯されたもの。挿繪五個入。

★**第五回日本癩學會演說抄錄 (Referatoj de la Paroladoj** faritaj ĉe La kvina Kongreso de Japana Societo por Esplorado de Lepro, okazinta la 9-10-an de Novembro 1932 en Osaka), eldonita de Jap. Soc. por Espl. de Lepro, ĉe Zensei-Byôin, Higashimurayama, Kitatama-gun, Tokio, 19×26 cm., 2+10+180 p.

En la tabelo de enhavo oni tradukis la temojn de ĉiuj referatoj en Esperanton.

社　會

★**L' ESPÉRANTISME PROLÉTARIEN**, de E. Lanti, trad. de Par R. Gilbert, eld. de Fédération Espérantiste Ouvière, Paris, 1934;

12×18 cm., 44 p.; prezo 2.50 fr. fr.

SAT の統率者 E. Lanti の著 "La Laborista Esperantismo" をフランス語に譯したもの、SAT とは何、どうした主義主張の上に、どうした組織を持ち、どんな仕事をするかを述べてある。

學　習

★**LINGVA KVARONHORO**, de Paul Nylén, eld. de Eldona Societo Esperanto, Stockholm, Svedujo, 1933; 12×19 cm. 46 p.; prezo 1 sved. kr.

Nylén は、最も古いエスペラント團體のひとつ、Upsala のエスペラント會の設立者であり、"La Esperantisto" 廢刊の後を承けて、"Lingvo Internacia" を創刊し、エスペラントを衞つた古い功勞者であるが、今日もなほ Sveda Esperanto-Federacio の Honora Prezidanto として、スウエーデンにおけるエスペラント運動を熱心に指導してゐる。本書は、Stockholm のエスペラント會で、會合毎に、最初の約十五分間を割いて、Nylén が短い講演をすることになつてゐる、その小講演中、言語上の問題に關するもの二十數篇を輯め、Serien Svenska Esperanto-Förbundets Handböcker の第3篇として出したもの。"Li rabis al ŝi la infano." の al は、どんな意味を持つか、"La kreitaĵo de la geniulo Zamenhof" といふべきか、"La kreo de la genio Zamenhof" でよいか、などのおもしろさうな問題も見えるが、殘念ながら、いづれもスウエーデン語で書かれてあつて、内容を知ることができない。(Mijake-Ŝihej)

▲**PETRO, 6-a eld.**, eld. de Sennacieca Asocio Tutmonda, Paris, 1934; 12×17 cm. 112 p. prez. 95錢、送料4錢。

勞働者むきの讀本として、廣く用ゐられて來たものであるが、昨年、ナチスに在庫品を全部差押へられ品切れになつてゐたのを、パリで版を改めて出したのである。内容は、頁數の都合で Vortaro al „Petro" を略いただけで、他は、改訂第5版と同じである。第5版に比して、活字が幾分大きくなり、紙が厚手になつてゐるので、讀みやすくなつた。(學會に目下在庫中のものは第5版)。

娯　樂

■**PER KIO NI AMUZU NIN?** de Rosenberg—Malmgren, eld. de Eldona Societo Esperanto, Stockholm, 1934; 12×19 cm. 37 p. Prezo 1 sved. kr.

スウエーデン・エスペラント聯盟必携叢書の第4編。エスペランチストのための室内遊戯の仕方 24 種、戸外遊戯7種、および、スウエーデンの踊り唄のエスペラント譯二十數篇を收めてある。

■**ĈU VI AŬDIS TION?** de S. Grenkamp, eld. de la Esperanto Instituto, Venlo, Nederlando, 14.5×20 cm., 46 p. prez. 0.60 fl.

Kolekto de spritaj anekdotoj, el kiuj plejparto estas ŝikaj kaj freŝaj. Jen ekzemplo:

Sur unu tomboŝtono, kiun starigis iu vidvo al sia edzino ni legis:

„Larmoj miaj ne revivigos vin, pro tio mi ploras." (Mijake-Ŝihej)

★**LEXICON**, eld. de Brita Esperantista Asocio, London. prez. 2 ŝ. 6 p.

52枚のカードからできてゐる遊戯具。各カードに一字づつローマ字が記載してあつて、それを組合はせ、單語を作る仕組になつてゐるが、各カードに、いろいろ點數がついてゐたりして作戰を要するから、大人でも十分興味を持つて、遊ぶことができる。そして知らず識らずのうちに、競爭で單語の知識を豐富にすることができる。エスペラントのグルーポに一組乃至數組備付けておけば、會合の出席率を高めることにも役立つであらう。

案　内　記

★**LA AŬSTRIO**, eld. Federacia Ministerio por Komerco kaj Trafiko, Wien, 1934; 105.×22, 24 p.

オーストリア政府で毎年出してゐる "Aŭstrio" の今年度版。例によつて數度刷の美しい表紙と、中は、グラビヤ印刷の多數の名所寫眞と地圖。入用者は、Internacia Esperanto-Muzeo, Neue Burg. Heklenplatz, Wien 1. あてに、返信切手一枚そへて申込めばよい。

雜

◎**BES-a ADRESARO de Esperantistoj el ĉiuj Landoj**, 12-a eldono; eld. de Bohema Esperanto-Servo, Potŝtejn, Ĉeĥoslovakujo, 1934; 11×14.5 cm. 72+20 p.; Prezo. 1 sv. fr.

文通希望者、切手、繪ハガキ蒐集者たちに重寶がられてゐる文通希望者名簿。各國、各方面にわたつて一千餘の住所氏名があげてある。

UV の第五回增補

——僅か五つの語根を採用——

Duonoficialaj Radikoj 三語

久し振に（1929年5月に第四回增補發表さる）Universala Vortaro の第五回增補（Kvina Oficiala Aldono）が發表された。第五回增補については始め相當尨大な listo が發表される樣な噂であつたが結局昨年十一月三十日付の Cirkulero 2-a で各言語委員（L K-ano）へ oficialigo について諮問した語は avantaĝo, bulteno, fono, kabineto, persvadi, plagiato, slipo, vando の8語にすぎずその中言語委員會の投票の結果きまつたのは次の5語である。

bulteno (Perioda informilo de societo)

fono (Efektive ebena aŭ, pro malproksimeco, ŝajne ebena parto, el k'u io elreliefiĝas aŭ elkontrastas)

kabineto (1e Ĉambro destinita al intelekta laboro. 2e Speciala ĉambro, kie oni ekspozicias sciencajn aŭ artajn kolektojn. 3e Ministraro)

plagiato (Nelojala faro de tiu, kiu prezentas sub sia propra nomo verkon aŭ parton de verko, kies aŭtoro li ne estas)

slipo (Kartona aŭ papera folieto, facile ordigebla, sur kiun oni skribas iun noton)

即ち以上五語が公用語となつただけである。

猶この增補の投票をするにあたつて新學士院長 Rollet de l' Isle 氏が Komuna Vortaro 部長、故 Grosjean-Maupin 氏と協議の上從來とはちがつた方法をとつた。それは從來は單に普通の oficialigindaj radikoj を投票にかけたのであるが今回は二分して

Vortradikoj aldonindaj al la U. V.

と Teknikaj vortradikoj enkondukindaj en la Komunan Vortaron とにし前者は UV の增補であるが後者は將來に於てその formo を變更されるかもしれぬものとして單に Komuna Vortaro に導入すべき專門語根として duonoficialaj radikoj として認めるのみで UV の增補とは認めないのである。

今回の第五增補と共に言語委員會が認めた第二種の duonoficialaj radikoj は次の三語である。

Teknikkaj Vortadikoj enkondukitaj en la Komunan Vortaron

aviado (Aera navigacio) Arto aerveturadi per aparatoj pli pezaj ol aero

bremso (Mekaniko) Mekanika aŭ elektra aparato por malakceli, haltigi aŭ reguligi movon aŭ funkciadon de maŝino

pilo (Fiziko) Fonto de elektra energio, uzanta la transformiĝon de kemia energio

（言語委員へ諮問したのは aviado, bremso, gambo, perpendikla, pilo, trajno の6語で上の三語のみ akcepti されたのである）。

猶今回の oficialigo について特に從來と異つてゐる點はすべてエスペラント語の定義を附したことで從來なかつたことである。UV は佛、英、獨、波、露の五ケ國語譯をつけたのみでエス語譯がないので意味が不明瞭になつてゐる。それを今度は大英斷を以てエス語での定義をそへ且英、佛、獨、西、伊、波の六ケ國語の譯をそへてあることである。

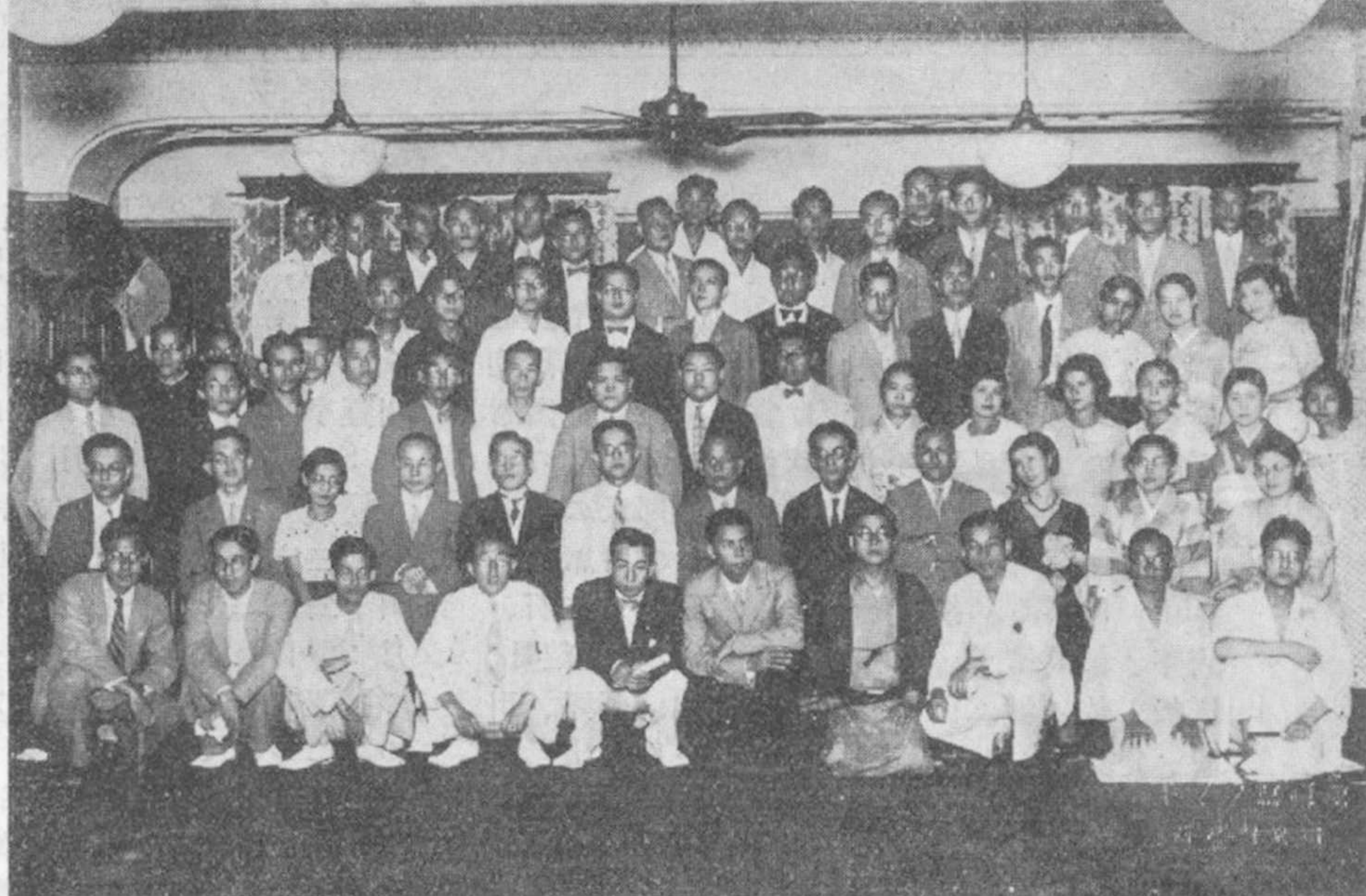
第五回增補の語數が徹底的に少くなつたのは故 Grosjean-Maupin 氏の考へによるものである。又前の學士院長 故 Cart 氏は第五回增補の後は當分 oficialigo を見あはせたいと言明したそうである。

猶今回 UV の增補と共に duonoficialaj radikoj が發表されたことも 故 G-M 氏の考へにもとづくもので即ち第四增補以後は一般に用ひられぬ專門語や外來語を oficialigi しないことにし唯 duonoficialaj vortoj として扱ふのみにしたいとの意向である。

今回の增補は G-M 氏生前のおき土產であるが新 Komuna Vortaro 部長 Bastien 氏は今後は故人の遺志をつづけらるるか否か見物である。(J. Okamoto)

內地報道

8月1日――20日
迄に到着の分。

小坂狷二氏
送別會→

【寫眞說明】 右より〔前列〕泉、高橋、里吉、上田、原、鎌田、靑木、橋本、箏々力、矢島。〔第二列〕長谷川（てる）、本鄕、川原夫人、淸水、小坂、大石、藤澤、川原、望月、萬澤、佐々城、萩元。〔第三列〕菅原、長谷川（幸）、榊原、宮川、宇田川、栗山（かづ）、鈴木、岡本、長谷川、高木、保坂、宗近、西野、三宅、小倉。〔第四列〕阿部、石井、增淵、守隨、寺、田沼、松本、石黑（彰彥）、大崎、小松、小杉、石堂、大島、比嘉、中村。〔第五列〕安藤、杏木、岩下、田代、高部、奧野、宇井、富森、鶴田、田中、伊藤、高橋、小野田、山鹿、靑島、藤田の諸氏諸孃。

小坂狷二氏名古屋へ

前號で一寸豫告した如く學會の生みの親育ての親たる小坂狷二氏は名古屋鐵道局工作課長に御榮轉の上同地へ御轉住なさることになつた。東京の同志としては同氏を東京より失ふことは大きな悲しみであるが來年の大會をひかへた名古屋の同志にとつてはこの上もない强味であると思ふ。我國エス運動のためにもよろこばしい限りである。

學會創立以來これまで小坂氏が東京を離れられたのは大正 13 年の中華民國旅行と大正 14 年――昭和 2 年の歐米留學と二度で今回が三度目である。名古屋におらるゝとしても同氏は今後も相變らず本誌及「エスペラント」誌のため寄稿される筈ですし名古屋東京間は半日で往復できるのだから打合せその他に支障をきたす樣なことはない。

西本願寺佛敎靑年會でエス語を大々的に採用

汎太平洋佛敎靑年會大會がエス語を公用語の一にしたことに刺戟されて本派本願寺佛敎靑年會で新に創立の太平洋文化硏究會の機關誌（季刊）「太平洋文化」中の一部をエス語で編輯することになつたと。而して佛敎靑年會の草わけとも云ふべき同本願寺の佛靑會が他の佛靑を壓倒すべくエス語を大いに活用する意氣込でとりかゝつた由。（山本胤通氏報）

汎太平洋佛敎靑年會大會に
集つた同志の一部
左より〔前列〕中西義雄、豐島龍象、竹內藤吉。〔後列〕エッケルマン、岡本好次、久保貞次郎、山本胤通の諸氏。

東京 ★小坂狷二氏送別、前田穣氏歡迎會——日本エス學會、東京鐵道エス會、東京エスクラブの共同主催の下に 8 月 12 日午後七時より新宿白十字に於て上記二氏の送別歡迎會を開いた。併し前田氏は當日事故の爲出席不能となり會は專ら小坂氏送別の爲のものとなる。デザートに入り、田中覺太郎氏の開會の辭に次ぎ進行係を青木氏承つて出席者の saluto に移る。挨拶者は鈴木(正夫)、大石、岩下、松崎澄子、長谷川(理衞)、淸水、望月、保坂、佐々城、山鹿、石堂、岡本、藤澤、川原、伊藤(武雄)、萬澤の諸氏夫々思ひ出話や惜別の言葉などをのべこれに對し小坂氏の例の如く bonhumora な答辭があり、記念撮影をして散會したのは 11 時すぎであつた。當日會するもの 90 餘人、横濱大宮よりの參會もあり盛夏のとりわけ暑い日であつたにも拘らず近來にない盛會であつた。(寫眞參照)

學會水曜日例會

時:——每週水曜日午後正七時から
所:——東京本鄕元町日本エス學會階上(市電本鄕元町下車省線水道橋又はお茶の水驛下車——お茶の水文化アパート横入)
費:——無料(出席歡迎)
催し:——7—9 時迄 Fabeloj III (Andersen. Z 博士譯) をよみます。徹底的に語學的に研究する筈、(輪講, 但し初學者は聽いてゐるのみにて可)
9 時以後は雜談その他

日本エスペラント學會

横濱 ★横濱エス協會——◇例會——每木曜 19 時より伊勢佐木町有隣堂にて 7 月 19 日會話會、7 月 26 日エス誌合評會 8 月 2 日各部委員報告及「協會への希望」(吉田太市氏)、8 月 9 日 pikniko 雨天の爲延期會話會とす。郵船北野丸の天野氏濠洲より歸り出席さる。8 月 16 日「海の詩人ジヨン・トースフイールト」(村上澤子氏——遠藤氏代讀)、「奥秩父の想出」(水谷武雄氏)、FER の伊藤、小松、高松氏等出席さる。◇委員會——8 月 11 日夜。9 月の豫定決定。◇堀氏歡迎晩餐會——學會監事堀眞道氏の當市御轉任を機として協會有志で歡迎晩餐會を 7 月 28 日夜森永キヤンデー 2 階で開催。出席 15 名、堀氏を中心として歡談盛會裡に 8 時散會。

★YMCA エス會—— 每週月曜 19 時よりクラブ室にて 19-20 時 Z 演說輪讀、20-21 時自由會話、今秋の宣傳大展覽會を催しその後講習會を開く豫定。

★神奈川ロンド——每月曜 19 時半より神奈川區平川町 88 保坂氏方にて 6 月より輪讀中の Ŝakuntala は 8 月 13 日讀了。

横濱 ★ロンド・アミキーノ◇6 月 10 日學會の三宅氏の御來訪をお願ひして pikniko を山下公園三溪園へ催し駄辯りながら歩く◇ 7 月 22 日上京中の川崎直一氏をむかへ學問的の事運動方面の事、特に大阪の virina rondo の事について有益な話をきいた。前と同じ道順の pikniko 一行 8 名。◇5月20日から每土曜日 2 時間宛の初等講習を開催 7 月 28日無事終了。短期講習書で講師は村上孃、講習生 2 名。Kanto の練習には坂下、大野兩孃が指導した。29日講習生は講師をよび伊勢佐木町森永キヤンデーストーアで晝食を共にした。◇8月18日から隔週 2 時間宛に初講終了者のため輪講をやる。用書ロンドン塔。

帶廣 ★帶廣エス會——9 月の北海道第三回大會を目前にひかへ 7 月 27 日より每火、金兩日 19—21 時初等講習を開いた受講者10名。中等科は會話の練習を主とし、大會の oratora kunsido に對する出席者の猛練習をさす。8 月 10 日には中村久雄氏來訪9 時講習會場で humora babilado をやり 12時迄カフヱーコーモリで長谷川、堀田、原田氏等と盛んに interparoli して散會。(下揭寫眞參照)。

〔寫眞說明〕 右より堀田、中村、原田の三氏

高岡 Eckelmann 氏は小寺教授宅に滯在、小學校で二回商工會議所で一晩講演會を催し大いに宣傳効果をあげた。

富山 Ecklman 氏は各新聞社を訪問インタービユーをやつて大いに宣傳をしたが講演はやらなかつた。

五百石 製紙工場にて Eckelmann 氏をかこみ座談會を催した。

第3回北海道エスペラント大會

9月23日—24日小樽にて

第一日　9時受付開始（1）10時開會式。君ケ代 La Eepero 齊唱、準備委員會長挨拶、大會々長挨拶、各地方會代表挨拶、祝電祝辭朗讀、La Tagiĝo 齊唱、紀念撮影、晝食。(2) 13時大會協議會、聯盟總會。(3)15時半雄辯大會。(4) 17時懇親晩餐會、餘興。

第二日　9時 Pikniko. 15時送別茶話會。19時 Lejzerowicz 氏講演會。

大會準備委員會

（小樽市永井町二ノ二十五福田仁一方）
★事務所が移轉致しました。

大阪　★大阪エスペラント會——主な出來事。7月17日會話會、7月22日盤船山へ遠足10名參加、7月31日古い日本の espistoj 紹介（桑原利秀氏）。8月14日 R.O. 8月號批評、「和歌山における geknaboj に對する初等講習の經過と結果」奥村林藏氏。三年越研究のザ讀本も讀了。次はフランス篇研究。◇OES9月例會豫告——9月4日 R.O. 批評、11日總會、役員改選其他。18日會話會（平野町 Trapezo）、25日輪講、通譯練習等。18日をのぞきすべて北區絹笠町大江ビル19時より。（黒崎委員報）

★新星會——◇例會——毎土曜19時より（但第三土曜は休み）フランス篇讀了ツルゲネフ散文詩をやる筈。司會者黒崎氏。◇會話會——第三日曜御堂筋大阪ガスビル喫茶部にて18時から今後各方面の專門家の出席を乞ひ專門の話をきく。司會者兒島氏。◇委員會——毎月第一日曜夕細川氏宅にて。（兒島氏報）

尼崎　★尼崎エス會——先般總務小島氏の北支滿洲視察の爲やゝ下火になつてゐる形だが新秋を期して活氣ある運動に入らうとしてゐる。機關誌は久保氏擔任の下に八月復活の豫定。例會は毎木曜スラヴ篇輪讀、會場は尼崎商工實修學校。

兵庫縣　ヤパナ・コレスポンダ・グルーポ——會則と役員を決定。會長藤谷勳氏。委員土屋秀一、加藤輝雄、河本敏男、神崎四郎、岡部須美夫、三浦富治、西谷彌三郎、若松壽藏の諸氏。現在會員數全部で83名。同志間の文通を促進する上に於て相當の效果を收めてゐる。（岡部氏報）

第八回北陸エスペラント大會

十月中旬　　金澤市にて

★記念大講演會開催

講師 Lejzerowicz　瀬川教授、塚本博士、小寺教授、澤井正淑氏（以上目下交渉中）

聯盟加入の各會

石川縣——金澤エス會、一中エス部、四高エス會、山代エス會、大聖寺エス會。

富山縣——富山エス會、富高エス會、富山藥專エス會、高岡エス會、高岡高商エス會、五百石エス會、鷹栖エス會、城端エス會。

北陸エスペランチスト聯盟
（大會準備會　　金澤市新堅町坪田方）

鐵・道・と・エ・ス

東京　◇研究會　毎木曜、中等講習を了へた新しい會員を加へて、7月26日より講習會の形で開かれてゐる。用書「繪のない繪本」。指導者青木氏。◇Stela K. temoj: Se mi estus aliseksulo. fraŭlinoj の説、男性なりせば、1. 鬚は絶對につけない。2. 偉くなつて名をあげる。等。S.njoroj の意見？女性なりせば、1. 總ゆる男性を手玉にとる。2. 良き主婦となる。等，以上會場は何れも丸の內鐵道クラブ。◇Nova K. 毎火曜、新宿白十字にて、自由會話の練習。◇逗子海邊に開いた水泳部は大好評で、飜る大きな綠星旗の下を訪れる人多し。横濱の會よりも訪問客あり。8月末迄。

大阪　◇講習終了茶話會　7月19日午後4時30分より鐵道クラブ小會議室に第三回講習終了に際し會員 s-roj 14, f-inoj 5, 客逆藤靜太郎氏。住吉 anoj 4, 福知山大谷正一氏出席、小宅氏司會のもとに數時間に亘り愉快な會合をもつた。◇講習會　夏期中午後舞子濱に開催の事とし、有志の寄附によつて天幕の海の家を購入し、それを中心に初等は公園の松林中にある亭を、中等は benko に座つて、高等は上記天幕を松林の白砂の上に敷いて講

義をすると云つた具合。毎日午後2時より5時の間に30分宛3回。講師及用書、初等上野氏、小宅氏(補助)新撰エス和辭典を用ふ。(f-inoj 6) 中等今澤氏、Patro revenaa, (s-roj 7, f-inoj 2) 高等浦田氏、Bona sinjorino (S-roj 6, f-inoj 2)。( ) は參加者數。一體こうした室外講習は他の事に氣を奪はれ易いが、こゝは地の理に惠まれ交通の便はよく、景色もよし、それで騷音はなく絶好の條件下にある。天幕に飜る緑星旗も實行上効果大。

郡山 出席者小數乍ら熱心な中等研究會を開いてゐる。會員の都合を見て約6日毎に持つ。用書小坂氏 Ezopo。司會澤栗氏。

仙臺 東京鐵道エス會員の7月8日の大擧訪問に刺戟されて、主腦部萩谷、石田兩氏は7月12日協議、各會を激勵して輪讀會を開き尙9月より初等講習開催の事に決定。

京都 京都鐵道クラブにて毎 2.7 の日研究會を開きカルロ輪讀。尙毎土曜日は輪讀會を持ち福知山の大谷氏、大阪浦田氏等の應援を得て Kapitanfilino を研究。

吹田 中等講習 6月中旬より毎火、木午後 時半より2時間。講師山本國美氏。用書下村氏童話讀本。一時間譯讀講義、後一時間は會話練習。初等講習開催計畫。夏季勤務の都合上9月初旬より開く豫定。

新聞雜誌とエス語

★教學新聞――(7月24日26日)――エスペラントと佛教 ―山田義秀氏。
★教學新聞――(8月12日、14日)佛教徒とエス語――淺野研眞氏。
★加茂時報(8月6日)――農山村におけるエスペラント運動――山田大馨氏
★子供の道話(7月號)――エスペラントとは――磯部幸子氏
★子供の道話(8月號)――エスペラントのページ――磯部幸子氏
★名古屋新聞(8月3日)――2日午後7時八重小學校での人生創造講演會記事中柴田義勝氏がザメンホフの生涯について熱辯をふるつたとの記事あり。
★大空詩聞(99號)―― Espero 和譯(三宅史平氏)、大空の辻樂人の日詩から、新稻戸博士の演說(石黑修氏)
★OHM(6月號) Statistikoj pri Elektraj Mezuriloj; (1月號) Lastatempaj Tendencoj ĉe Elektrogenera Indu trio en Japanujo. (昨年11月號)。Elektraj Ekipoj por la Ellaboro de la Tanna Tunelo.

地方會誌

注意: 整理の手違から前號本欄へ入れるべきもので本號へ入れたものあり。

★Nia Kroniko(宇都宮エス會)創刊號。80頁の尨大なもの。宇都宮エス運動史(椎橋)。我等の歩み(富永)。De Vintro al Somero(榊原)。エスとは何ぞ(關)。Mi opinias pri boksado(榊原)。Gardanto de Lumturo.(黑崎)等。
★Verda Insulo(臺南)2號。印刷美麗。
★Bulteno de NES(名古屋)15號。(Memkonsolo; Hatae Juri 等エス譯あり)其他。
★MER(盛岡)5月號。
★La Aŭroro(福岡)5月號、6月號。
★Semanto(宮崎)5月號。
★La Fervojisto(鐵道聯盟)。6月號。
★エスの友(友の會)6月號。
★Bulteno de KEA(神戸)6號。
★FER(東鐵)6月號。
★星影(廣島)5號。
★MER(盛岡)6月號。
★Verda Haveno(橫濱)6月號。
★La Urso(札幌)創刊號。
★La Dezerto(東京・千住)
★Bulteno(名醫大)3號。Eltrovo de fizika nova mondo(上島)。Pri la influo de ekstraktoj el spinaco kaj diversaj organoj al intestomovado.(青山)等あり。
★Mi Korespondas (10―13號)
★FER(東京鐵道)8月號。(Okazaĵo en Vagono 野上孃其他)
★Semanto(宮崎)7―8月號。(Semanto-Hospitalo 其他)
★Nova Stelo(新星會)第47號。(Koĵiki, Ondo, Knabino Kompatinda 等のエス譯)
★La Urso(札幌)第2號。(Esenco kaj Estonteco の和譯)。
★El Nara(第2卷第1號)Kutimo de Geedziĝo en Ĵakun-Popolo. 其他マレイ語の記事)。
★Ni Korespondas (15號)。
★Hokkaido Esperantisto(普及會北海本部)創刊號。(Kio estas boneca amo? 其他報道及會の記事16頁)
★Verkaro Orienta Kampo 創刊號。(東京・淺草南松山町11 猪又直治氏個人雜誌)芥川のものその他のエス譯等記載。

個 人 消 息

★小坂狷二氏名古屋鐵道局工作課長に御榮轉。

★江上不二夫氏は佛國政府招聘留學生として9月19日神戸出帆の佛國汽船アレドレー・ルボン號にて渡佛の御豫定佛國にてエス運動にもたづさはらるる筈。

★長崎藥專教授植田高三氏は内地研究員として8月末上京來年三月迄東京に滯在さる。

★學會監事堀眞道氏は今般横濱地方裁判所檢事局へ御榮轉。

前號重要正誤

			誤	正
p. 213	左欄	l. 7.	Aa	Ara
	右	l. 8.	Laono	Leono
		l. –14.	Perseusu	Peruseusu
p. 214	左	l. 8.	( )	(9)
	右	l. 1.	(a)	(9)
		l. 10.	1917	1927
		〃	sn	sin
		l. 14.	Eridono	Eridano
		l. –18.	Mrsa	Ursa
		l. –11.	major,,	Major,
		l. –8.	inaj formoj	inajn formjn
p. 210		l. 4.	(本文のみ) ヲトル	la regulon
		l. 9.	tri lingvojn	unu el tri lingvoj

Subtenu Ekspozicion

Ekspozicion de Esperanto ni havos en nia urbo Suĉuo (蘇州) Bonvolu sendi al ni gazetojn, librojn (novajn k malnovajn), dokumentojn, afiŝojn poŝtkartojn k aliajn materialojn de kaj pri Esperanto por riĉigi la materialojn por la Ekspozicio.

Suĉuo Esperanto Asocio

3 Siao chiao chang, Soochow, Ĉinio.

★本誌の日本文學特輯は準備の都合上しばらく延期します。　編輯部

…………………………………… 切　　取　　線 ……………………………………

新撰エス和辭典增訂版追加　1

ampol-o 電球
antifraz-o 反用（語を反對の意に用ふ）
aristoloki-o=aristoloĥio
aŭt-o=aŭtomobilo
aŭtent-a=aŭtentika
aval-o 手形保證
batrak-o=senvostulo
biontologi-o 生物本體學
centiar-o 一平方米
cetac-oj 鯨類
damaĝ-i 損する，損失を與ふ
e(k)sklud-i=ekskluzivi
eskuz-i=ekskuzi
ekzot-a=ekzotika
empirism-o=empiriismo
empirist-o=empiriisto
erudit-o 博學者
fot-i=fotografi
fratri-o 部族[希臘]
glicine-o=glicinio
gratif-i=gratifiki
guŝ-o 豌豆等の莢
ĝentleman-o 紳士
imanent-a 内在[哲]
intu-o 直觀
jogurt-o=jahurto
kampanj-o カンパニヤ[(鬪爭)]
kanin-o 犬齒
kardamin-o=kardameno
klemat-id-o=klemato
klostr-o 僧院の廻廊
kojl-o=kojlono
komparaci-o 比較法
konik-o 二次曲線
kontingenc-a 偶然[哲]
　—ismo 偶然主義
konvers-i 兌換す[經]
krasul-o=krasolo
kvalif-i=kvalifiki
legaci-o 公使館
levjatan-o=leviatano
lotos-o 祖國を忘れさす實のなる樹（傳說の）
majonez-o マヨネーズ・ソース　「樹
maniok-o タピオカ澱粉をとる]
marsejlez-o
marseljez-o } ラ・マルセーユ（フランス國歌）
metapsiki-o telepatio, divenado 等を研究する心理學の一部門
mistif-i=mistifiki
monitor-o 助教，級長
nokaŭt-i ノックアウト[遊]
numismat-o 古錢學者
ovul-o=ovolo
papiliac-oj 荳科
polder-o 埋立地の類
ratif-i=ratifiki

Lejzerowicz 氏の來朝期日 LMより未だ確答なし

先般 Literatura Mondo 誌より Lejzerowicz 氏を本年8月—10月に日本へ派遣するが準備はよいかとの問合せがあつたので先方では既に來朝準備のできてゐるものと考へたが當方として8月は暑く且暑中休暇にて學校等休み故9月—11月に宣傳旅行をする樣申送つたがそれに對し先方より今に到るも何等返事なく，當方としても困却してゐます。先方から近々返事あるものと思ひますが返事あり次第同氏招待の地方會に對し通報致しますがそれ迄準備の方はお手控へ下さい。

來年夏の萬國エス大會はローマに

「すべての道はローマに通ず」と云はれる往古西洋文明の中心地であつたローマ及びそれをとりまくイタリヤの地に今迄一回も萬國エス大會が開かれなかつたことは不思議の一つであつたがいよいよ來年の夏その不思議も解消する時がきた。

切　取　線

2 新撰エス和辭典增訂版追加

refer-i 報告す
—aĵo=referato
rikiŝ-o=ĵinrikŝo
rostbif-o=rostbefo
ruŝ-o 襞縁(ヒダベリ)[衣服]
sabek-o 三角形の絃樂器[ヘブライ]
sekvestraci-i= ekestri
semantik-o 語義學
sensac-o 感覺
sinergi-o 共働[哲]
sinkretism-o 混合主義[哲]
sistr-o がらがら[埃及樂器]
situ-o=situacio
spekul-i=spekulaci
spontan-a=spontanea
stadium-o=stadiono
stapl-o 積かされた物品
substrat-o 基體[哲]
tomism-o トマス學說
tuĉ-i ほかす
vestal-o Vesta神の神女;[貞女]
vital-a 生活の，活力の
—ismo 活力說

Kvina Oficiala Aldono で新しく公用語になつた語根

1934年6月發表されたもの。次の五個

bulten-o, fon-o, kabinet-o, plagiat-o, slip-o

猶同時に普通語辭典に入れるべき專門語根として發表されたもの。次の三語

aviad-o, brems-o, pil-o

學會庶務係からお願ひ

——どなたもぜひ御一讀ください——

郵税は完納してください 近來、郵便物の檢閲がきびしく、學會へ來る郵便物で、不足税を徴收されるものが、日々數通に及びます。それらのうち、主要なのは、「圖書目錄」「見本」等の請求を開き封(郵税二錢)として送られたもの、第四種便の原稿に通信文を同封したもの(最近も、これで 20 錢徴收された例があります)等です。「圖書目錄」請求や切手封入のものは、必ず第一種便封書(切手三錢貼付として出してください。原稿には、絶對に通信文を入れないでください。

事務上の用件は和文で 會費簿整理、圖書發送等の事務に當つてゐます者はエスペランチストでありませんから、事務上の用件は必ず日本文でお書きください。エスペラント文ですと、ばあひによつて、御返事が一二日遲れることがございます。ローマ字、カナモジ等もなるべく御遠慮ください。さうした問題には十分理解を持つてをりますから、絶えず御宣傳くださるにおよびませんし、實地にあたつては、他の事務を澁滯させるおそれを避けるため、その處理を最後にまはしますから、これもばあひによつて遲れるおそれがございます。

公用は個人あてにでなく 圖書の注文、その他庶務上の用件を學會内の個人あてにお申越しになる方がございますが、個人あてですと、名宛人が不在のばあひなど、返事その他が遲れるやうな不都合がございますから、なるべく個人あてにしないでください。

一用件は一葉に 一枚のはがきに、書籍の註文、住所移轉、質問など一緒にお書きになる方がありますが、これはまちがひの基ですし、まちがはぬにしても、返事とか註文品の發送とかも遲れるおそれがありますから、用件の種類が異る毎に別紙に書いてください。だいたい次のやうな種類わけにしていただければ好都合です。

編輯部あて

1. **La Revuo Orienta 原稿**——各種類毎に別紙。
2. **エスペラント原稿**——各種類毎に別紙。
3. **質問**——a. "La Revuo Orienta." b. 「エスペラント」。c. 直接質問。各別紙。

事務部あて

1. **圖書係**——和洋書籍その他註文、圖書目錄請求。見本請求。註文品未着照會。
2. **會員係**——入退會申込、「エスペラント」豫約申込み、會費、誌代拂込み、轉居通知、雜誌未着照會。
3. **洋書部**——a. 洋書に關する一切の照會(在庫の有無、定價その他)。b. 洋書海外よりの取寄せ方用命(ただし一般註文は圖書部へ)。各別紙。
4. **海外雜誌部**——a. 海外雜誌の註文、照會。b. AELA に關する一切。各別紙。
5. **UEA 代表秘書部**——UEA 會費の拂込み、その他 UEA に關する一切。
6. **臨時**——例: 年鑑資料、その他臨時に募集するものは、必ず別紙にお認めください。
7. **その他** 部門不明のものは、それぞれ、別葉に認め、學會あてお送りください。なほ、各葉毎に、必ず住所氏名御記入ください。(何分、多數の會員の方のことですから、一一には住所を記憶してをりません。)

前金切について 會費または誌代の前金の切れたばあひには、封筒の表に「前金切」の赤い印を捺し、中に振替用紙を挿んでおきますから、至急送金してください。何等の通知のないばあひは繼續のことと認めて、引續き雜誌を二ヶ月送ります。そして、その間に繼續拂込みのないばあひは、雜誌の發送を見合はせ、一度督促した上、集金郵便を差向けます。そして集金郵便を拒絶されたばあひは退會または、雜誌購讀中止と認めます。集金郵便は三圓以上でないと郵便局で取扱ひませんから、普通會員ですと、十五ヶ月分請求し、

別に手數料十錢を會員の方に負擔していただきます。

前金切のばあひ、退會または購讀中止のお申出がないので、上記の通りお送りすると、まれに「押賣りする」と、どなつて來られる方がある一方、二ヶ月の猶豫中に一度も何の申出もなかつた後に、雜誌の發送を見合せると、「冷淡だ」と怒つて來られる方もありますが、事務の整理上、有名、無名の方に限らず、一律に上記のやうにしてゐますから、お叱言よりもまへに、至急お拂込みくださるか、退會または購讀中止の通知、あるひは「何日まで待て」といふ手紙をくださるかしてください。

轉居通知について 轉居通知には、新住所の他に、必ず舊住所をもお書きください。また會員であるか、「エスペラント」讀者であるか、あるひは、その兩方であるか、會員であれば、その種別(普通、正等)を必ずお書き添へください。

住所氏名は明瞭に 住所氏名は楷書で明瞭にお書きください。達筆に書いてあるため、讀み誤つて、こちらから發送したものが不着になることも少くありません。また肩書不十分のため不着になることもありますから、特に御注意願ひます。

質問について 質問は、誌上以外にも會員の方の質問は直接回答もいたしてをりますが、何分多忙のため、折返へし回答することは、多くのばあひ不可能です。また非常に尨大な質問——たとへば、何といふ本の何頁の何行目から何頁の何行まで、何頁の何行から何頁へ何行まで、……(結局、合計數十頁)を和譯してくれとか、Espero と Tagiĝo を略譜で書いて送つてくれとか、等、々——を寄せられる方がありますが、これも時間に餘裕のあるばあひは、でき得るかぎり回答することにしてをりますが、ばあひによつては、回答するつもりで、のびのびになつて數ヶ月遲延することがあります。これは怠慢で遲延するのではないのですが、かうした尨大な質問は、なるべくお避けください。

また文通の返事を書いてくれと言つて寄こされる方もありますが、これも餘程、時間に餘裕のないかぎり、回答がよほど、おくれるものとお考へください。(そんな餘裕など、まづないものと思つてください。日曜も祭日もなしに、殆んど年中不休でやつてゐても、仕事に追ひまくられてゐる狀態です。それだけ忙しければ人員を增せばとも考へられるでせうが、營利事業會社等の忙しいのとちがつて、多忙な原因は、主として不生產的な方面——宣傳、組織、質疑應答、海外との連絡、海外よりの照會に對する調查回答——にあるのですから、それは不可能です)。

他の外國語に關する質問も、いくぶんエスペラントに關係のあるかぎり、力のおよぶだけはお答へしてをりますが、これらは、なるべく、それぞれの專門の方へ質問していただきたいと思ひます。

外國郵便や爲替相場等に關する質問もしばしば受けますが、こんなことは、郵便局へ行つて聞けばわかることです。從來、かうした照會にも、一々お答へしてはゐますが、エスペラントの運動や學習に關する以外のことで、運動の公器を疲弊させることは、運動の敏活を期するため、なるべく御遠慮ください。いづれにしても、學會の事務は多忙を極めてゐて、時間に餘裕が全然ないといふことを念頭においてください。(外國への送金法、爲替相場に關する一般的知識については、「エスペラント」八月號に書いてありますから、それを御覽ください)。

UEA Membrokarto について

UEA の Simpla membro (本會の正維持員) へ交附すべき membrokarto は, subskribo を請求して Ĝenevo に送つてあるのが, まだ還つて來ませんので, すこし發送がおくれます。しかし, 次號をお送りするときには,たぶん一緒にお送りすることができると思ひます。

なほ, 正, 贊助, 特別, 終身維持員で,まだ**住所氏名のローマ字書き**をお知らせくださらない方があります。どうか**至急お知らせ**ください。さもないと, その方の membrokarto が作成できなくて事務の整理上非常に困却いたします。

財團法人 **日本エスペラント學會** UEA 係

雜誌週間を
エスペラント宣傳週間に!!

昨年九月に催された『雜誌週間』には，同志の方々の大きな御支持により非常によい成績を擧げることができました。

今年も，**九月七日**から**二十日**まで二週間に亘つて催されることになりました。どうか，今回も前回に劣らず御聲援くださいまして，さらに一層よい成績をあげさせていただきたく存じます。

つきましては，この週間に對する準備工作として，多數の人々に本誌の見本と勸誘状を送りたいと存じますから，

あなたのお知合ひの同志で，本誌を御覽にならない方の住所氏名をなるべく**八月末**までに多數お知らせください。(他の用件とは必ず別紙にお願ひします)。

なほ，期間中には，御友人にすすめて本誌の九月號，十月號を**書店で**買つていただくとか，あなた御自身で餘分に買つて，御友人にお贈りください。

雜誌週間中に『エスペラント』が店頭で一部でも多く賣れることはエスペラントの實際的宣傳になることですから，どうか一人のこらずこの擧にお力添へくださいますよう，お願ひいたします。

學會內「**エスペラント**」誌編輯部

雜誌週間に際して

現代の文明は一面に於て新聞雜誌の文明であります。殊に雜誌は其の種類甚だ多く、凡ゆる階級凡ゆる職業分野に亙つて讀まれるものでありますから、これが世道人心に及ぼす影響も想像以上に甚大であります。吾々雜誌發行業者は常に此の點に細心の注意を拂ひ、自己の立場に對する自覺と、その使命の達成に誤りなからんことを期してゐるものであります。

日本雜誌協會は、現在日本に於ける主要雜誌發行者五百餘社によつて結成されてゐる團體であります。而して協會員の發行に係る雜誌に限り、全國一萬二千の販賣店を通じて讀者に配給される組織になつて居ります。即ち日本雜誌協會と各地販賣店とは、如上の關係に於て雜誌を發行し販賣するものでありまして、毎月毎號必ず、定期刊行、配本齊一、定價販賣の三大鐵則により、整然たる統制のもとに行動してゐるのであります。

本協會に於ては、來る九月七日より二十日迄を『雜誌週間』として全國的に雜誌普及の運動を起します。すでに御愛讀下さつてゐる方には此の際一層深い認識と理解を求め、いまだ雜誌を手にせられざる方には新しき注意と關心を求める企てゞあります、全國各地の有力新聞社より全面的賛助を受け、各地販賣店は擧つて之に參加協同するわけであります。週間の行事の一つとして特に申上げたいことは、『雜誌總目錄』の發行であります。右目錄は週間中凡ゆる書店に備付けて、雜誌選擇上の御參考に供することになつて居ります。

本協會加盟の各雜誌發行業者は、此の機會に於て讀者各位に深甚の敬意と謝意を表し、併せて御愛讀雜誌への再批判再檢討と、そして更に倍舊の御愛顧を切望いたす次第であります。

昭和九年九月　東京神田一ッ橋・教育會館內

日本雜誌協會

右加盟社　財團法人日本エスペラント學會

エスペラント九月號

定價二十錢・郵料五厘
全國各地書店にあり
見本郵便切手十錢

エスペラント文學鑑賞

Sinjoro Tadeo の背景・三宅史平

ネオロギスモ隨筆

美人と麗人・松葉菊延

小坂狷二・えくぜるつぁーろ註釋

岡本好次・副詞＋n

下村芳司・挨拶の言葉（會話の基礎）

梶弘和・交通・郵便（和文エス譯）

久保貞次郎・疑問詞

石黑修・バルト海四國遍路

註釋讀みもの

田代晃二・列車の中で

露木清彦・サバの女王

山の歌・樂譜附

■ 讀書感想・地方會挿話

■ 質疑應答・その他

再着

洋書■

Scherer :

ĈIRKAŬ LA MONDON KUN LA VERDA STELO

定價：上製 7 圓 30 錢・並製 5 圓 20 錢

特價：上 6 圓 20 錢・並 4 圓 70 錢（送料 15 錢）

前回買洩れの人多數のため，今回も特に特價で提供

Julio Baghy :

PRINTEMPO EN LA AŬTUNO

定價 1 圓 50 錢・送料 4 錢

財團法人日本エスペラント學會
東京市本郷區元町一丁目一三
電話小石川(85)五四一五番
振替　東京一一三二五番

昭和九年九月一日發行（毎月一回一日發行）
ラ・レヴオ・オリエンタ（エスペラント研究）第十五年第九號
定價廿錢（送料二錢）
編輯印刷兼發行人　財團法人日本エスペラント學會　右代表　大井學